

Suomalaisten väkivaltakokemukset 1980-2009

Kansallisen uhritutkimuksen tuloksia

Reino Sirén & Mikko Aaltonen & Juha Kääriäinen

OIKEUSPOLIITTISEN TUTKIMUSLAITOKSEN TUTKIMUSTIEDONANTOJA 103

National Research Institute of Legal Policy. Research Communications.
Rättspolitiska forskningsinstitutet. Forskningsmeddelanden.

Reino Sirén & Mikko Aaltonen & Juha Kääriäinen

SUOMALAISTEN VÄKIVALTAKOKEMUKSET 1980–2009
Kansallisen uhritutkimuksen tuloksia

Helsinki 2010

ISBN 978-951-704-385-4
ISSN 1235-9254
HAKAPAINO OY, HELSINKI 2010

ESIPUHE

Suuri osa väkivallasta jää piilorikollisuudeksi, siis poliisi- ja hoitotilastojen ulkopuolelle. Jos väkivallan kokonaisuudesta halutaan oikeasuhtainen kuva, tarvitaan myös kyselytutkimuksia. Ne täydentävät – ja joskus myös oikaisevat – virallistilastojen ja yksittäisten rikostapausten pohjalta muodostuneita käsityksiä väkivallan kehityksestä.

Suomessa kansalliset uhritutkimukset ovat tärkein väkivallan kokonaisuutta kuvaava tietolähde. Niitä on tähän mennessä tehty seitsemästi, vuosina 1980, 1988, 1993, 1997, 2003, 2006 ja 2009. Tässä tiedonannossa kuvataan väestön kokeman väkivallan kehitys koko tutkimussarjan ajalta aina vuoteen 2009 asti. Myöhemmin julkaistaan erikseen omaisuusrikosten kehitystä kuvaava tiedonanto.

Vuoden 2009 kansallisen uhritutkimuksen aineistonkeruun rahoittivat sosi-
aali- ja terveysministeriö, Poliisiammattikorkeakoulu, sisäasiainministeriön pelastusosasto, liikenne- ja viestintäministeriö ja Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Aineistonkeruun toteutti Tilastokeskus. Haastattelulomakkeen on valmistellut hankeryhmä, jossa ovat Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen lisäksi olleet edustettuina Poliisiammattikorkeakoulun tutkimusyksikkö, Kansanterveyslaitoksen koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn yksikkö, Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti (HEUNI), UKK-instituutti, liikenne- ja viestintäministeriö, Työterveyslaitos ja Tilastokeskus.

Tämä tiedonannon ovat laatineet Reino Sirén ja Mikko Aaltonen Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen kriminologisesta yksiköstä. Juha Kääriäinen Poliisiammattikorkeakoulun tutkimusyksiköstä on kirjoittanut osuuden, jossa käsitellään väkivallan ilmoittamista poliisille. Julkaisun ulkoasusta on huolehtinut Eira Mykkänen.

Helsingissä 8. päivänä maaliskuuta 2010

Tapio Lappi-Seppälä
Ylijohtaja
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

SISÄLLYS

1 Väkivallan uhriksi joutuminen	1
<i>Väkivalta 1980–2009</i>	1
<i>Uhkailu ja fyysinen väkivalta</i>	2
<i>Vammaan johtanut väkivalta</i>	4
2 Väkivallan luonne	6
3 Väkivaltakokemusten määrä ja kasaantuminen	7
<i>Väkivallan kasaantuminen</i>	8
<i>Väkivallan laadullinen kirjo</i>	9
4 Väkivaltatyypit	11
<i>Perheväkivalta</i>	11
<i>Muu tuttujen välinen väkivalta</i>	13
<i>Työpaikkaväkivalta</i>	14
<i>Ravintolaväkivalta</i>	15
<i>Katuväkivalta</i>	17
<i>Väkivaltatilanteet vuonna 2009</i>	18
<i>Väkivallan tekijä vuonna 2009</i>	18
5 Väkivalta eri ikäryhmissä	20
6 Väkivallan ilmoittaminen poliisille	23
7 Väkivallan pelko	26
8 Tiivistelmä	31
Kirjallisuus	32
Liite 1 Tutkimusaineisto	33
<i>Tutkimuksen rahoittajat, Aineiston kerääminen, Väki- vallan mittaaminen, Es- timaattien tilastollinen merkitsevyys</i>	
Liite 2 Eri väkivaltalajeja kokeneiden osuus sukupuolen mukaan	35
Liite 3 Tapahtumapaikka viimeksi sattuneessa tapauksessa 2009	36
Liite 4 Väkivaltatapahtuman luonne viimeksi sattuneessa tapauksessa 2009	36
Liite 5 Väkivallan tekijä viimeksi sattuneessa väkivaltatilanteessa 2009	37

1 Väkivallan uhriksi joutuminen

Rikostilastoihin tulee vain osa kaikista rikoksista. Tilastoihin päätyvät teot ja tekijät ovat vain osa kaikista väkivaltaisista teoista ja niiden tekijöistä. Tekojen tilastoitumiseen vaikuttaa muun muassa se, määrittelevätkö ihmiset tapahtumia rikoksiksi ja ilmoittavatko he poliisille rikoksiksi kokemiaan tekoja. Myös poliisikontrollin kohdistaminen ja teho sekä lainmuutokset vaikuttavat tekojen tilastoitumiseen.

Viranomaisten tilastoiman rikollisuuden muutokset voivat siten johtua paitsi rikoskäyttäytymisen määrän tai piirteiden muutoksista, myös muista tekijöistä kuten sosiaalisen kontrollin tehosta. Jos halutaan tietoa kokonaisrikollisuuden kehityksestä, on käytettävä muita tietolähteitä kuin tilastoitua rikollisuutta. Tärkeimpänä menetelmänä voidaan pitää uhritutkimuksia. Niissä ihmisiltä kysytään, ovatko he joutuneet väkivallan tai muiden rikosten uhriksi.

Suomessa on tehty vuosina 1980–2009 seitsemän valtakunnallista uhritutkimusta. Tutkimukset perustuvat laajoihin ja edustaviin otoksiin aikuisväestöstä (tarkemmin ks. liite 1). Tässä raportissa esitellään näiden kansallisten uhritutkimusten pohjalta muodostuvaa kuvaa väkivallan kehityksestä maassamme. Kaikki tiedot kuvaavat 15–74-vuotiaiden kokemaa väkivaltaa. Yksityiskohtaisemmin tarkastellaan vuoden 2009 kyselyn tuloksia.

Väkivalta 1980–2009

Vuonna 2009 noin kaksitoista sadasta suomalaisesta joutui väkivallan tai uhkailun kohteeksi (taulukko 1). Väkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneita oli enemmän kuin kolme vuotta aikaisemmin, mutta saman verran kuin vuonna 2003. Tilanteessa ei 2000-luvun mittaan ole tapahtunut merkittävää muutosta. Tarkasteltaessa kehitystä pitemmällä aikavälillä on otettava huomioon, että vuonna 2003 väkivaltaa koskevan kysymyksen sanamuotoa muutettiin, jonka vuoksi tulokset eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin¹.

¹ Vuodesta 2003 lähtien on väkivallan ns. seulakysymyksessä ollut osio, jossa tähdennetään, että tutkimuksessa otetaan huomioon myös vastaajan lähipiiriin kuuluvan henkilön (puoliso, perheenjäsen, läheinen ystävä) uhkailu tai väkivalta. Lisäksi väkivaltana on otettu huomioon seksuaalisesti loukkaava käsiksi käyminen tai koskettelu. Uusi kysymysmuotoilu on lisännyt uhriksi joutuneiden osuutta noin yhdellä prosenttiyksiköllä.

Taulukko 1 Väkivallan tai uhkailun kohteeksi joutuneita, % 15–74-vuotiaista

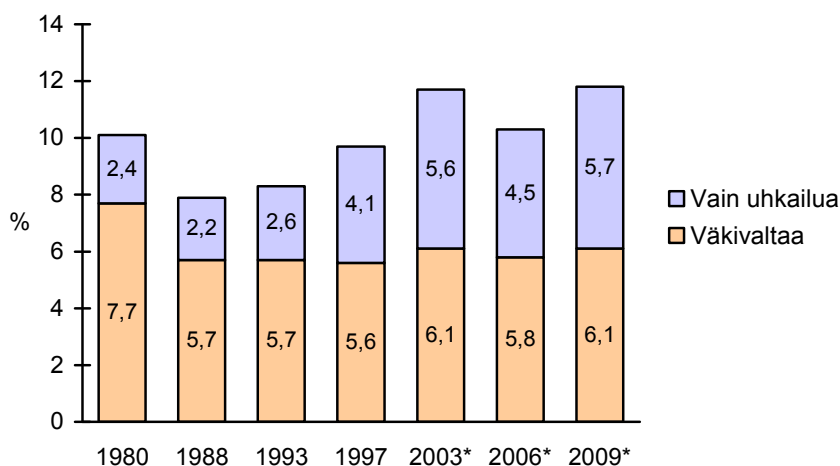
1980	1988	1993	1997	2003*	2006*	2009*
10,1	7,9	8,3	9,7	11,7	10,3	11,8

* Laajempi väkivaltakysymys

Vuosina 1988–2003 voidaan havaita jatkuvaa, joskin lievää nousua väkivallan uhriksi joutuneiden osuudessa. Nousu päättyi vuonna 2003. Seuraavassa tutkimuksessa väkivaltaa kokeneiden osuus oli pienempi. Vuonna 2009 väkivaltaa kokeneita oli väestöstä saman verran kuin vuonna 2003. Muutos 2006–2009 on tilastollisesti merkitsevä 1 % tasolla.

Uhkailu ja fyysinen väkivalta

Taulukon 1 luvut sisältävät myös ne, jotka ovat kokeneet pelkästään väkivallan uhkaa. Kun tarkastellaan erikseen suoranaisen fyysisen väkivallan ja pelkästään uhkailun kohteeksi joutuneen väestönosan suuruutta, kuva tarkentuu. Kuviossa 1 on esitetty sama kehitys siten, että fyysinen väkivalta on eritelty uhkailusta. Fyysinen väkivalta on tällöin lievimmillään liikkumisen estämistä ja vakavimmillaan aseellista väkivaltaa. Kehitystä tarkasteltaessa on otettava huomioon väkivaltakysymyksen laajennus vuonna 2003.

Kuvio 1 Vuoden aikana fyysistä väkivaltaa kokeneita ja pelkästään fyysisen väkivallan uhkaa kokeneita, % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Ensimmäisessä uhritutkimuksessa vuonna 1980 oli fyysistä väkivaltaa kokeneita 15–74-vuotiaista väestöstä enemmän kuin kertaakaan sen jälkeen. Vuodesta 1988 lähtien fyysisen väkivallan kohteeksi joutuneiden osuus on – sa-

maa mittaustapaa käyttäen – pysynyt ennallaan tai hieman laskenut.² Taso on pysynyt vakaana, noin kuuden prosentin tienoilla. Vuonna 2009 fyysistä väkivaltaa kokeneita oli hieman enemmän kuin vuonna 2006 mutta saman verran kuin vuonna 2003.

Pelkkien uhkailujen kohteeksi joutuneiden osuus on sen sijaan kohonnut yli kaksinkertaiseksi. Nousu on ollut tasaista vuosina 1988–2003. Kasvu näyttää 2000-luvulla kuitenkin pysähtyneen.

Uhkailujen määrän nousua arvioitaessa on paikallaan muistaa, että se voi johtua ainakin kahdesta seikasta: (a) uhkaavan käyttäytymisen lisääntymisestä³ ja (b) siitä, että riittävän käyttäytymisen tulkitaan aiempaa herkemmin kuuluvan väkivaltailmiön piiriin. Molemmat tekijät voivat vaikuttaa myös samanaikaisesti.

Muutokset fyysistä väkivaltaa tai uhkailuja kokeneiden osuuksissa miesten ja naisten keskuudessa ilmenevät taulukosta 2.

Taulukko 2 Vain uhkailuja kokeneiden ja fyysistä väkivaltaa kokeneiden osuus sukupuolen mukaan, % 15–74-vuotiaista

	1980	1988	1993	1997	2003*	2006*	2009*
Miehet							
Vain uhkailu	3,3 %	2,7 %	2,6 %	4,1 %	5,6 %	4,3 %	5,5 %
Fyysinen väkivalta	9,3 %	6,2 %	6,9 %	6,4 %	6,0 %	5,5 %	5,9 %
Naiset							
Vain uhkailu	1,5 %	1,7 %	2,6 %	4,1 %	5,5 %	4,6 %	6,0 %
Fyysinen väkivalta	6,4 %	5,3 %	4,6 %	4,8 %	6,2 %	6,2 %	6,3 %

* Laajempi väkivaltakysymys

Fyysistä väkivaltaa kokeneiden miesten osuus on 2000-luvulla ollut hieman pienempi kuin 1980- ja 90-luvuilla. Erityisesti naisten kohdalla laajennettu väkivaltakysymys tuo haastatteluissa esiin useampia väkivaltakokemuksia, joka näkyy taulukossa aikaisempaa korkeampina prevalensseina vuosina 2003–2009. Jos käytetään entistä mittaustapaa, niin fyysistä väkivaltaa kokeneiden naisten osuus on vuodesta 1988 lähtien pysynyt verraten tasaisena. Myös vuosien 2003–2009 prevalenssiluvut ovat keskenään lähes samansuuruisia. Mikään ei viittaa siihen, että fyysinen väkivalta olisi viime vuosina lisääntynyt tai että sitä esiintyisi aikaisempia vuosikymmeniä enemmän.

² Fyysistä väkivaltaa kokeneet entisellä mittaustavalla: 2003: 5,7 %, 2006: 5,3 % ja 2009: 5,3 %. Pelkästään uhkailuja kokeneita entisellä mittaustavalla: 2003: 5,0 %, 2006: 4,1 % ja 2009: 5,3 %.

³ Pieneltä osin uhkailujen lisääntyminen on voinut liittyä viestintäteknologian muutoksiin (käsipuhelimet, tekstiviestit, sähköposti).

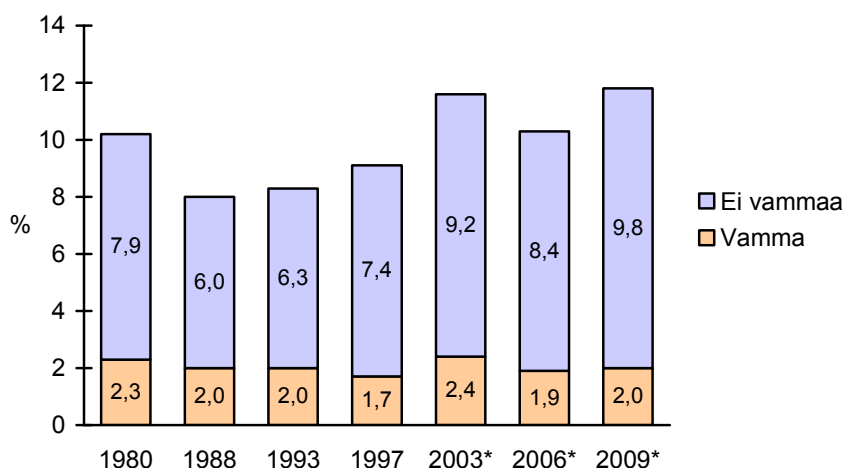
Sen sijaan uhkailua tai uhkaavaa käyttäytymistä (mutta ei siis suoranaista fyysistä väkivaltaa) kokeneiden osuus on noussut sekä miesten että naisten keskuudessa. Tarkastelun kohteena olevan kolmenkymmenen vuoden aikana osuus on miehillä noussut 3,3 prosentista ja naisilla 1,5 prosentista, yli 5 prosenttiin.

Suurin yksittäinen muutos on uhkailuja kokeneiden naisten osuuden kasvu. Muutos voi kertoa paitsi todellisista uhkailutilanteista, myös peloista ja turvattomuuden tunteista. Yhtäkaikki, kokonaismuutokseksi jää, että miesten ja naisten väkivaltakokemusten yleisyyttä kuvaavat luvut ovat lähentyneet toisiaan.

Vammaan johtanut väkivalta

Niistä ihmisistä, joihin kohdistuu fyysistä väkivaltaa, vain osa saa väkivallan seurauksena vammaan. Kansallisissa uhritutkimuksissa on siksi jokaisena vuonna kysytty, minkälainen vamma väkivallasta seurasi. Kysymystä on pidetty tärkeänä, koska se mahdollistaa muita kysymyksiä paremmin tulosten ajallisten vertailtavuuden. Väkivaltaa kokeneiden määrä voi lisääntyä tai vähentyä siksi, että ihmisten käsitys siitä, mitä ”väkivalta” tarkoittaa, muuttuu. Kun kysymys sidotaan fyysiseen vammaan, saadaan ilmiö ankkuroitua paremmin objektiivisiin seurauksiin.

Vuonna 2009 kaksi prosenttia väestöstä – noin 77 000 henkilöä – sai väkivallan yhteydessä vammaan (kuvio 2). Vammaan saaneiden osuus oli miltei sama kuin vuonna 2006 ja pienempi kuin vuoden 2003 mittauksessa.

Kuvio 2 Vuoden aikana väkivaltaa kokeneita, % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Kuvion 2 tiedot on esitetty sukupuolen mukaan eriteltynä taulukossa 3. Trendit ovat melko lailla samanlaisia. Tässäkin taulukossa voidaan havaita sukupuolten kokeman väkivaltarakenteen samanlaistuminen. Taustalla on se, että uhkailuja kokeneiden naisten osuus kasvoi 1990-luvun puolivälin jälkeen. Naiset jopa ”ohittivat” miehet tässä suhteessa.

Taulukko 3 Vamman väkivallasta saaneiden sekä muunlaista väkivaltaa kokeneiden osuus sukupuolen mukaan, % 15–74-vuotiaista

	1980	1988	1993	1997	2003*	2006*	2009*
Miehet							
Ei vammaa	10,1	6,8	7,2	8,5	8,9	7,9	9,5
Vamma	2,5	2,1	2,3	2,0	2,6	1,9	1,9
Naiset							
Ei vammaa	5,8	5,0	5,5	7,5	9,5	8,8	10,3
Vamma	2,1	2,0	1,7	1,4	2,3	2,0	2,0

* Laajempi väkivaltakysymys

2 Väkivallan luonne

Uhritutkimuksen lomakkeessa on kysytty erikseen seitsemästä erilaisesta väkivallan muodosta. Kun eri väkivaltamuotoja tarkastellaan, havaitaan, että varsinkin uhkailun kokeminen yleistyi 1980–2003, mutta on sen jälkeen pysynyt samalla tasolla.

Taulukko 4 Väkivallan eri muotojen kokeminen, % 15–74-vuotiaista

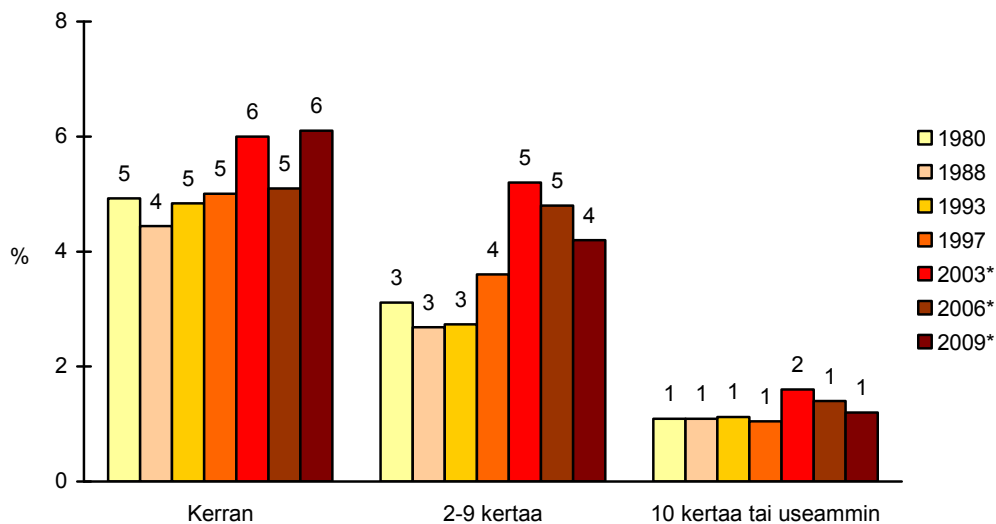
	1980	1988	1993	1997	2003	2006	2009
Uhkailu	3,7	3,4	3,9	5,6	7,0	5,8	6,8
Liikkumisen estäminen	2,9	2,1	2,7	2,5	3,2	2,8	2,6
Töniminen	2,9	2,2	2,4	2,4	3,3	3,2	2,3
Lyöminen (ei jälkeä)	1,7	1,3	1,1	1,4	1,7	1,2	1,2
Lyöminen (näkyvä jälki)	0,2	1,7	1,6	1,1	1,5	1,3	1,1
Aseellinen väkivalta	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,1
Muu väkivalta	0,6	0,5	0,4	0,9	1,6	1,5	1,5

Muiden väkivallan muotojen osalta ei voida havaita yhtä selviä trendejä kuin uhkailussa. Vuonna 2003 luvut olivat korkeimmillaan useimmissa kategorioissa. Liikkumisen estämisen (tai kiinni tarttumisen), tönimisen ja lyömisen kohteeksi joutuminen on kuitenkin 2000-luvun jälkipuoliskolla vähentynyt, samoin kuin tekotavaltaan vakavaksi katsottavan väkivallan.

3 Väkivaltakokemusten määrä ja kasaantuminen

Tutkimuksissa on kaikkina vuosina kysytty, kuinka monta väkivaltatapahtumaa vastaaja koki vuoden aikana. Seuraavassa tarkastelussa on laskettu yhteen vuoden aikaiset väkivaltatapahtumat kaikkien väkivallan muotojen osalta, sisältäen siis myös uhkailut.⁴

Väkivaltaa kokeneista noin puolet on kokenut vuoden aikana vain yhden väkivaltatilanteen. Sen sijaan on melko harvinaista joutua vuoden aikana väkivallan kohteeksi kymmenen kertaa tai useammin. Trendejä tarkasteltaessa havaitaan, että yhden väkivaltatilanteen kokeminen on pysynyt melko samalla tasolla väestössä (kuvio 3).

Kuvio 3 Väkivaltatapahtumien määrä vuodessa, % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Sen sijaan niiden osuus, jotka ovat kokeneet 2–9 väkivaltatapausta vuoden aikana, lisääntyi varsinkin jaksolla 1993–2003. Tältäkin osalta trendi näyttää kääntyneen vuosina 2006–2009. Todennäköisesti tämän ryhmän kasvu heijastaa uhkailujen lisääntynyttä kokemista.

Runsaasti väkivaltaa kokevien osuus on ollut varsin vakaa vuosien 1980 ja 2009 välillä. Useimpina vuosina noin yksi sadasta suomalaisesta on kokenut vähintään kymmenen väkivaltakertaa vuoden aikana. Henkilömääränä tämä

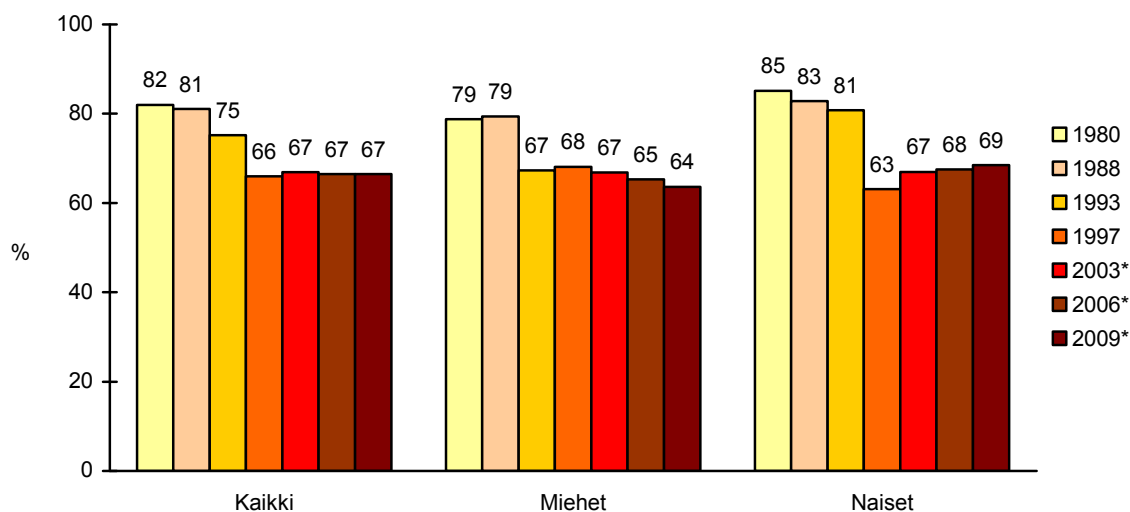
⁴ Kunkin väkivaltalajin osalta tapahtumien vuotuiseksi enimmäismääräksi määriteltiin 50.

vastasi esimerkiksi vuonna 2009 noin 49 000 ihmistä. Moninkertainen ja toistuva väkivallan uhriksi joutuminen koskettaa siis monia suomalaisia.

Väkivallan kasaantuminen

Toistuvasti väkivallan kohteeksi joutuminen on erityisen vaikea ongelmatilanne. Siksi on syytä tarkastella hieman lähemmin sitä, kuinka voimakkaasti väkivaltatapahtumat kasaantuvat paljon väkivaltaa kokeville. Seuraavissa tarkasteluissa huomio on kohdennettu siihen ryhmään, joka on kokenut väkivaltaa vähintään kymmenen kertaa vuoden aikana. Kuvio 4 esittää tiedon siitä, kuinka suuri osa kaikista vuoden aikana sattuneista väkivaltatilanteista kohdistui tähän ryhmään.

Vuonna 1980 väkivaltatapahtumat kasaantuivat varsin voimakkaasti pienelle vähemmistölle. Kaikista tapahtumista 82 prosenttia kohdistui ryhmään, joka koki vähintään 10 tapahtumaa vuodessa. Tilanne oli osapuilleen sama myös vuonna 1988. Tämän jälkeen kasaantuneisuus alkoi vähetä. Vuodesta 1997 lähtien noin kaksi kolmasosaa väkivaltatapahtumista on kohdistunut siihen vähemmistöön, joka koki vähintään kymmenen väkivaltatapahtumaa.

Kuvio 4 *Väkivallan kasaantuminen.* Vähintään kymmenen kertaa uhriksi joutuneiden osuus kaikista väkivaltatapahtumista vuoden aikana, % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Kasaantuneisuuden väheneminen tarkoittaa, että väkivalta on jakaantunut väestöön hieman tasaisemmin kuin 1980-luvulla. Tämäkin trendi heijastanee uhkakokemusten ja työpaikkaväkivallan lisääntymistä.

Väkivallan kasaantuneisuuden kehitys on ollut jokseenkin samankaltaista miehiin ja naisiin kohdistuvassa väkivallassa. Vuoden 1997 kyselyssä naisten osalta kasaantuminen väheni voimakkaasti, mutta on sittemmin taas hieman lisääntynyt. Pitkällä aikavälillä kasaantuminen on kuitenkin vähentynyt. Vuonna 1980 peräti 85 prosenttia naisiin kohdistuneesta väkivallasta kohdistui vähintään 10 tapausta kokeneeseen vähemmistöön, kun vastaava luku vuonna 2009 oli 69 prosenttia. On mahdollista, että väkivallan kasaantumisen vähenemiseen on vaikuttanut uhkailujen kokemisen lisääntyminen sekä se, että työpaikkaväkivalta on lisääntynyt varsinkin naisvaltaisissa ammateissa.

Keitä ne ihmiset ovat, jotka joutuvat vuodessa kymmenesti tai useammin väkivallan uhriksi? Ryhmä ei ole ”satunnaisotos” väestöstä. Nuoret ja naimattomat henkilöt ovat siinä selkeästi yliedustettuina, sen sijaan ryhmään kuuluu vain hieman enemmän miehiä kuin naisia. Onkin mahdollista, että toistuva uhriksi joutuminen heijastaa nuorille aikuisille ominaisia vapaa-ajan vieton tapoja.

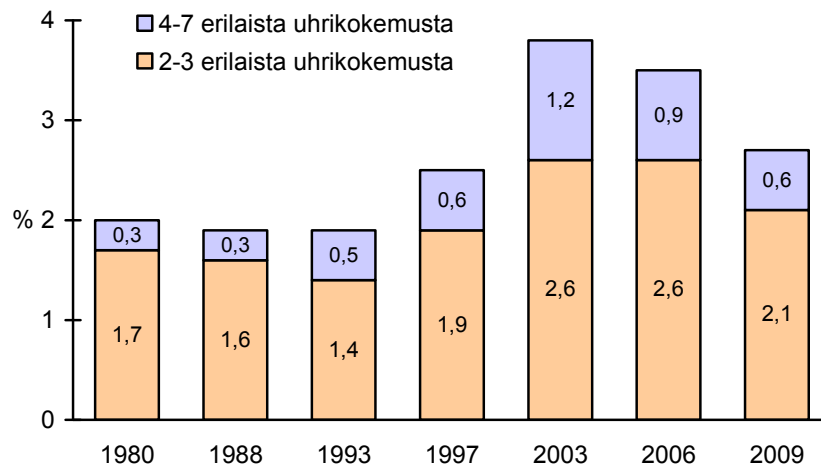
Kasaantuminen on viimeisen neljännesvuosisadan aikana hieman vähentynyt. Karkeassa jaottelussa voidaan sanoa, että 1980-luku oli erittäin voimakkaan kasaantumisen aikaa, ja sen jälkeen kasaantuminen hieman lieveni. Uhkailujen ja työpaikkaväkivallan nousu on hieman tasoittanut väkivallan jakautumista. Lisäksi taustalla voi olla se, että tilanteiden määrittely uhkaksi on lisääntynyt. Jos aikaisempaa lievempiä tapahtumia ilmoitetaan uhkatilanteina, tämä voi näkyä kokemusten tasaisempana jakautumisena.

Väkivallan laadullinen kirjo

Kaikkina tutkimusvuosina vastaajilta on kysytty, onko heihin kohdistunut jokin seitsemästä luetellusta väkivaltamuodosta uhkailusta aina aseelliseen väkivaltaan. Tämän seitsenkohtaisen kysymyksen avulla voidaan tarkastella, kuinka monen tyyppistä väkivaltaa vastaajaan on kohdistunut vuoden aikana. Tarkastelun pohjana oleva muuttuja vaihtelee siten arvojen 0 ja 7 välillä. Nolla tarkoittaa sitä, että henkilö ei ole kokenut minkään tyyppistä väkivaltaa. Arvo seitsemän tarkoittaa sitä, että henkilöön on kohdistunut vuoden aikana kaikkea seitsemää kysyttyä väkivaltamuotoa: uhkailua, liikkumisen estämistä, tönimistä, lyömistä joka ei jättänyt jälkeä, lyömistä joka jätti jäljen, aseella kimppuun käymistä ja muuta väkivaltaa. On syytä korostaa, että tämä tarkastelu eroaa edeltävistä tar-

kasteluista, joissa oli kyse tapahtumien määrästä. Tämä tarkastelu kuvaa väkivaltakokemusten laadullista kirjoa, ei väkivaltatapahtumien määrää.

Tarkastelussa havaittiin, että useammanlaatuista väkivaltaa vuoden aikana kokeneiden osuus oli suurimmillaan vuonna 2003 ja 2006 (kuvio 5).

Kuvio 5 Niiden vastaajien osuus, joihin oli kohdistunut useammanlaatuista väkivaltaa vuoden aikana, % 15–74-vuotiaista

Useampaa kuin yhtä väkivaltamuotoa kokeneiden osuus vastanneista oli vuosina 2003 ja 2006 melkein kaksinkertainen verrattuna jakson 1980–1993 vakaaseen tasoon. Vuoden 2009 kyselyssä useampaa kuin yhtä väkivaltamuotoa kokeneiden osuus on kuitenkin laskenut lähelle vuoden 1997 tasoa. Koetun väkivallan kirjon laajentuminen 2000-luvun alkupuolella ei johtunut yksinomaan uhkailujen lisääntymisestä. Kun sama tarkastelu tehdään rajaten uhkailut kokonaan pois, kehitys näyttää samansuuntaiselta. Väkivaltaa kokeneiden osuus väestössä ei ole johdonmukaisesti noussut, mutta väkivaltaa kokeneisiin on kohdistunut useammanlaatuista väkivaltaa, myös useammanlaisia kontaktiväkivallan muotoja. Vuoden 2009 tulosten perusteella vaikuttaa kuitenkin siltä, että tämä trendi olisi kääntynyt.

4 Väkivaltatyypit

Seuraavaksi esitetään tietoja väkivallan kehityksestä tarkastellen erikseen erilaisia väkivallan tyyppejä.

Perheväkivallaksi on määritelty väkivalta, jonka tekijä oli avo- tai avio- puoliso, entinen puoliso tai kumppani tai muu perheen jäsen. Perheväkivalta sisältää tässä siis muunkin kuin parisuhdeväkivallan, kuten vanhempien lapsiin (15 vuotta täyttäneet) tai lapsien vanhempiin kohdistuneen väkivallan.

Muulla tuttujen välisellä väkivallalla tarkoitetaan väkivaltaa, jonka tekijä on muu sukulainen, vakituinen seurustelukumppani, työtoveri tai pitempiaikainen tuttava⁵. *Työpaikkaväkivallaksi* on määritelty joko työpaikalla tai muuten ansiotyötä tehdessä koettu väkivalta. *Ravintola- ja huvipaikkaväkivaltaa* on ravintolassa, baarissa, tanssipaikalla tai niiden sisäänkäyntialueella tapahtunut väkivalta, jonka tekijä ei ollut uhrille lähemmin tuttu. Viides väkivaltatyypiksi on *katuväkivalta*, jossa tekijä oli tuntematon tai korkeintaan tilapäinen tuttava ja joka tapahtui ulkona kadulla, tiellä tai torilla.

Väkivaltatilanne voi määritelmien mukaan olla samalla kertaa useamman tyyppistä väkivaltaa, esimerkiksi ravintolaväkivaltaa ja työpaikkaväkivaltaa. Tämän vuoksi väkivaltatyypit on priorisoitu tietyllä tavalla. Jos väkivaltaa on kohdattu työssäollessa, väkivalta on tapahtumapaikasta riippumatta katsottu työpaikkaväkivallaksi. Jos taas uhrin ja tekijän suhde on perheväkivallan määrittelyn mukainen, on kysymys aina perheväkivallasta.

Eri väkivaltatyypien yleisyys on esitetty kuvioissa 6–10. Kuvioiden pylvääit sisältävät myös uhkailut. Siksi kustakin väkivaltatyypistä on esitetty lisätietona myös fyysisistä väkivaltaa kokeneiden osuus.

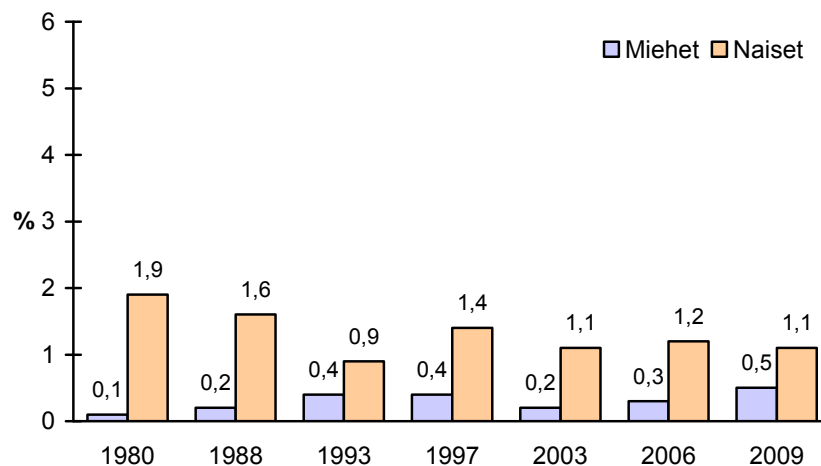
Perheväkivalta

Naiset joutuvat perheväkivallan kohteeksi paljon useammin kuin miehet (kuvio 6). Perheväkivaltaa kokeneiden miesten osuus on kuitenkin noussut 2000-

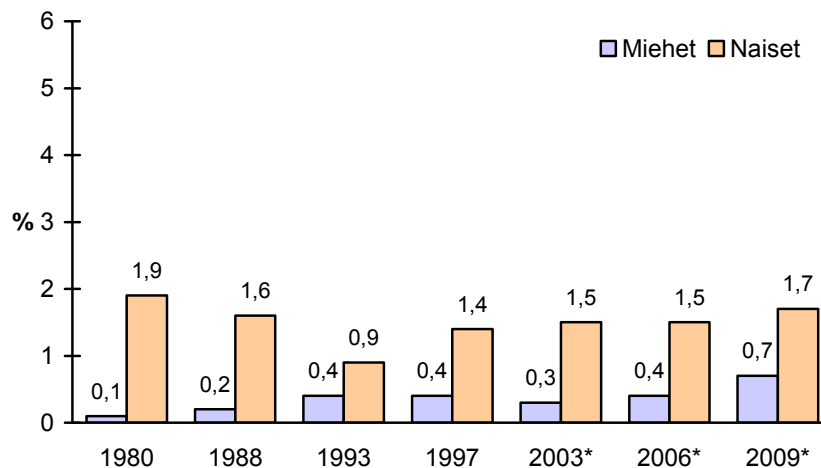
⁵ Väikivallan tekijää koskevassa kysymyksessä oli vuonna 2006 uusi vaihtoehto ”vakituinen seurustelukumppani”. Vertailukelpoisuuden vuoksi seurustelukumppanin väkivalta on vuosina 2006 ja 2009 laskettu *muuksi tuttujen väliseksi väkivallaksi*, koska aikaisempina vuosina vastaavat väkivallanteot ovat todennäköisimmin sijoittuneet tähän ryhmään (tekijä=”pitempiaikainen tuttava”). Vuoden 2005 naisuhritutkimuksessa *parisuhdeväkivallalla* tarkoitetaan nykyisen tai entisen avio- tai avopuolison fyysisistä tai seksuaalista väkivaltaa tai niillä uhkailua (Piispa ym. 2006, 43).

luvulla. Sarjoissa on otettava huomioon väkivaltakysymyksen uusi muotoilu vuodesta 2003 lähtien, joka on todennäköisesti herkistänyt erityisesti lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen. Kuviossa esitetään siksi sekä vertailukelpoisella (A) että uudella (B) kysymysmuodolla saadut tulokset. Tulokset osoittavat, että naisten kokema perheväkivalta on 2000-luvulla pysynyt jokseenkin samalla tasolla, mutta ollut alempi kuin 1980-luvulla.

(A) Vertailukelpoinen kysymysmuoto

(B) Uusi kysymysmuoto

Kuvio 6 Perheväkivallan kohteeksi joutuneet miehet ja naiset 1980–2009, % 15–74-vuotiaista. (A) : vertailukelpoinen väkivaltakysymys, (B) uusi väkivaltakysymys vuodesta 2003 (* laajempi väkivaltakysymys)

Vuoden 2009 tutkimuksessa noin puolet väkivallan kohteeksi joutuneista kertoi sen olleen fyysistä, siis sellaista, että tapahtumaan sisältyi vähintään liikumisen estämistä. Tämä osoittimen perusteella on perheväkivallan kehityksestä tehtävissä suunnilleen sama johtopäätös kuin yleisemmästä mittarista. Viimeisten 15 vuoden ajan naisiin kohdistuneen perheväkivallan taso on pysynyt samana, miesten kohdalla voidaan havaita vähäistä kasvua. Viimeksi mainitussa on todennäköisesti kysymys ennen kaikkea siitä, että miehet kertovat haastatteluissa entistä avoimemmin perheväkivaltakokemuksistaan.

Vuosina 1997 ja 2005 tehtyjen Naisuhritutkimusten mukaan naisten kokemaa perheväkivaltaa on hieman vähentynyt (Piispa ym. 2006). Väkivallasta kertoneiden naisten osuus on kuitenkin Naisuhritutkimuksissa suurempi kuin Kansallisessa uhritutkimuksessa⁶.

Taulukko 5 Fyysistä perheväkivaltaa kokeneita, % 15–74-vuotiaista

	1980	1988	1993	1997	2003*	2006*	2009*
Miehet	0,0	0,1	0,3	0,2	0,2	0,3	0,4
Naiset	1,5	1,4	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9

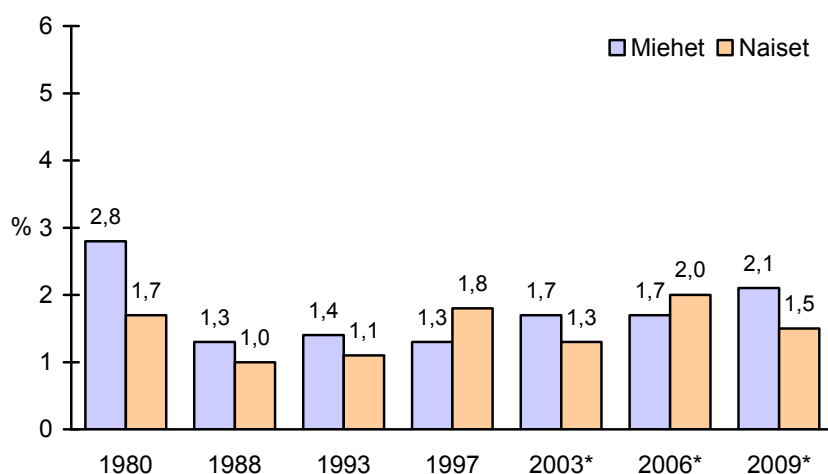
* Laajempi väkivaltakysymys

Naisiin kohdistuneesta perheväkivallasta noin puolet oli nykyisen avio- tai avopuolison aiheuttamaa ja runsas neljännes entisen puolison tai kumppanin väkivaltaa (viimeksi sattunut väkivaltatilanne vuonna 2009). Joka neljännessä tilanteessa tekijä oli joku muu perheenjäsen. Miesten perheväkivaltatilanteista puolessa oli tekijänä entinen puoliso tai kumppani.

Muu tuttujen välinen väkivalta

Tällä väkivaltatyypillä tarkoitetaan muun tutun kuin perheenjäsenen taholta kohdistunutta väkivaltaa. Vakituisten seurustelukumppanien väkivalta kuuluu tähän tyyppiin. Kokemukset ovat miehillä ja naisilla suunnilleen yhtä yleisiä, mutta prevalenssit ovat vaihdelleet vuodesta toiseen (kuvio 7). Vuonna 2009 muun tutun väkivaltaa oli kokenut hieman useampi mies kuin nainen. Kolme vuotta aikaisemmin tilanne oli päinvastoin.

⁶ Perheväkivallasta tarkemmin, ks. Salmi ym. 2009.

Kuvio 7 Muun tuttavan kuin perheenjäsenen väkivallan kohteeksi joutuneet miehet ja naiset 1980–2009, % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Fyysistä väkivaltaa tuttujen taholta kokeneiden osuus on ollut verraten vakaa (taulukko 6). Vähän yli puolella kaikista tuttaviansa väkivaltaa kokeneista se oli vuonna 2009 ollut fyysistä väkivaltaa.

Taulukko 6 Fyysistä väkivaltaa tuttavien taholta kokeneita, % 15–74-vuotiaista

	1980	1988	1993	1997	2003*	2006*	2009*
Miehet	2,0	1,0	0,9	0,7	0,9	0,9	1,1
Naiset	1,3	0,8	0,7	1,1	0,7	1,0	0,9

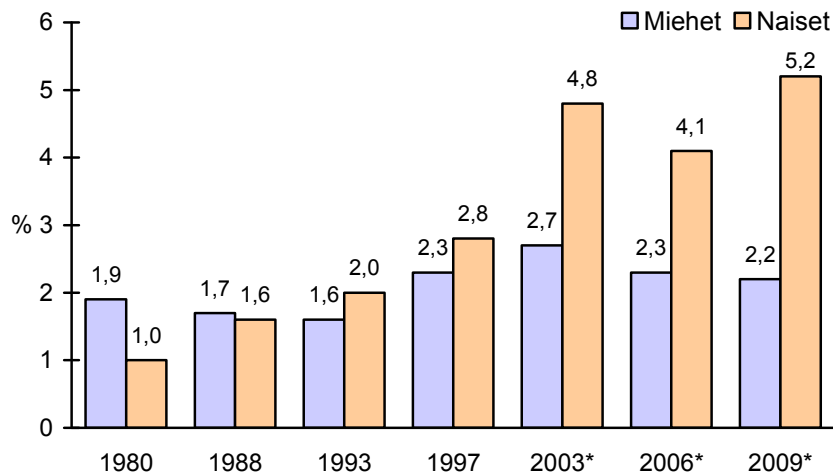
* Laajempi väkivaltakysymys

Työpaikkaväkivalta

Varsinkin naiset ovat kokeneet 2000-luvulla yhä enemmän väkivaltaa tai sen uhkaa työpaikoillaan (kuviot 8). Työpaikkaväkivalta on naisten kokemista väkivaltatyypeistä selvästi yleisin. Tasonmuutos vuonna 2003 ei selity väkivallan tarkemmasta kysymysmuodosta, koska naisten työpaikkaväkivallan prevalenssi oli myös entisen mittaustavan mukaan selvästi korkeampi kuin aikaisempina vuosina. Kasvu heijastaa erityisesti sitä, että terveyden- ja sairaanhoidon ammateissa toimivat naiset kokevat aiempaa enemmän väkivaltaa ja sen uhkaa (Heiskanen 2005). Miesten työpaikallaan kohtaama väkivalta näyttää pikemminkin vähentyneen.

Vuonna 2009 työssään väkivaltaa kokeneiden miesten kohdalla oli usein kysymys väkivaltaisesta potilaasta tai asiakkaasta (43 %) tai poistumiskehottuksen tai käskyn vastustamisesta (13 %). Naisten kokema työpaikkaväkivalta

oli vielä tyypillisemmin asiakkaiden tai potilaiden taholta tullutta väkivaltaa tai uhkailua (55 %). Työpaikkaväkivaltaa kokeneista naisista vajaa kymmenes kertoi sen olleen luonteeltaan seksuaalista lähentelyä (9 %). Edellä esitetyt tulokset koskevat viimeksi sattunutta väkivaltatilannetta.

Kuvio 8 Työtehtävissä väkivallan kohteeksi joutuneet miehet ja naiset 1980–2009, % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Vuoden 2003 kyselyssä havaittava tasonmuutos koskee myös fyysistä väkivaltaa. 2000-luvulla aikaisempaa useampi nainen on kokenut myös tällaista väkivaltaa työssään (taulukko 7). Miesten kohdalla tilanne ei ole juurikaan muuttunut 1980-luvun lopun jälkeen.

Taulukko 7 Fyysistä työpaikkaväkivaltaa kokeneita, % 15–74-vuotiaista

	1980	1988	1993	1997	2003*	2006*	2009*
Miehet	1,0	0,9	0,8	0,9	0,6	0,8	0,7
Naiset	0,6	0,8	0,9	1,1	2,1	2,0	2,3

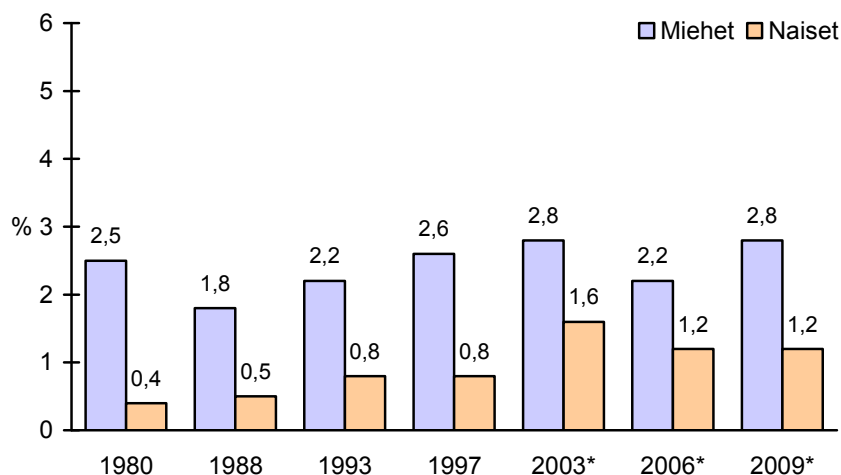
* Laajempi väkivaltakysymys

Ravintolaväkivalta

Väkivallan kohteeksi joutuminen ravintoloissa ja huvipaikoilla oli vuonna 2009 miehillä yli kaksi kertaa yleisempää kuin naisilla. Ero on aikaisempina vuosina ollut huomattavasti suurempikin.

Tämän väkivaltatyypin kehitys noudattaa väkivallan yleistä kehityssuuntaa. Ravintolaväkivalta näyttää yleistyneen 1980-luvun lopulta vuoteen 2003, mutta sen jälkeen taso on vakiintunut. Vuodesta 2003 lähtien haastateltaville esitetty

uusi kysymys seksuaalisesti loukkaavasta koskettelusta tai käsiksi käymisestä nosti naisten ravintolaväkivallan prevalenssia. Vuonna 2009 ravintolaväkivaltaa kokeneista naisista yli puolet piti tekijän käyttäytymistä seksuaalisena lähenteilynä (56 %). Miehet mainitsivat tekijän motiiviksi useimmin pelkän kiusanteon (46 %).

Kuvio 9 Ravintoloissa tai huvipaikoilla väkivallan kohteeksi joutuneet miehet ja naiset 1980–2009, % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Fyysisen väkivallan osalta kehitys on ollut suurin piirtein samanlaista. Vuonna 2009 fyysistä ravintolaväkivaltaa kokeneiden miesten ja naisten osuus oli sama kuin kolme vuotta aikaisemmin ja alempi kuin vuonna 2003 (taulukko 8).

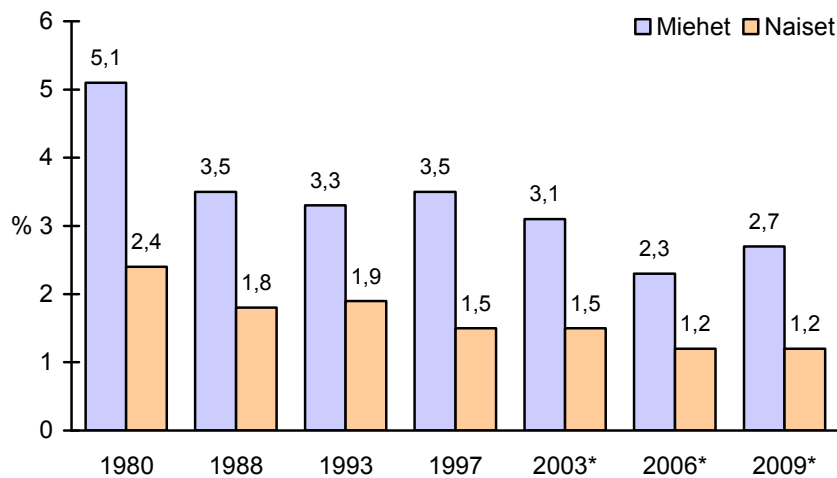
Taulukko 8 Fyysistä ravintola- tai huvipaikkaväkivaltaa kokeneita, % 15–74-vuotiaista

	1980	1988	1993	1997	2003*	2006*	2009*
Miehet	1,9	1,3	1,8	1,8	1,8	1,3	1,4
Naiset	0,3	0,5	0,7	0,6	1,2	0,9	0,9

* Laajempi väkivaltakysymys

Katuväkivalta

Katuväkivalta herättää pelkoa, koska ajatellaan, että sen kohteeksi voi joutua ennalta arvaamatta kuka tahansa. Sekä miesten että naisten kokemukset katuväkivallasta ovat kuitenkin puolittuneet 1980-luvun alkuun verrattuna. Erityisen selvästi on vähentynyt fyysinen väkivalta. Vuosi 1980 erottuu muista havaintovuosista katuväkivallan runsaudella.

Kuvio 10 Katuväkivallan kohteeksi joutuneet miehet ja naiset 1980–2009 % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Vuonna 1980 jopa yli neljä prosenttia miehistä oli kokenut fyysistä katuväkivaltaa, kun vastaava osuus oli 1,6 prosenttia vuonna 2009. Myös katuväkivaltaa kokeneiden naisten osuus on vähentynyt neljännekseen vuodesta 1980 (taulukko 9).

Taulukko 9 Fyysistä katuväkivaltaa kokeneita, % 15–74-vuotiaista

	1980	1988	1993	1997	2003*	2006*	2009*
Miehet	4,2	2,6	2,5	2,5	1,6	1,5	1,6
Naiset	2,1	1,5	1,4	1,0	0,7	0,9	0,5

* Laajempi väkivaltakysymys

Miehiin kohdistuu naisia enemmän uhkailuja tai fyysistä käsiksi käymistä tuntemattomien henkilöiden taholta sekä kaduilla että ravintoloissa ja huvipaikoilla. Vaikka päihteet näyttelevät merkittävää roolia muissakin väkivaltatyypeissä, niiden osuus on erityisen korostunut tuntemattomien tekemässä katu- ja ravintolaväkivallassa. Voidaan olettaa, että alkoholin ravintolakulutuksen kasvu lisää myös anniskelupaikkojen ulkopuolella tapahtuvaa väkivaltaa. Vä-

kivaltatyyppeiden kehityssuunta on kuitenkin ollut hieman erilainen. Ravintola- ja huvipaikkaväkivalta on hienokseltaan lisääntynyt kun taas katuväkivalta on vähentynyt.

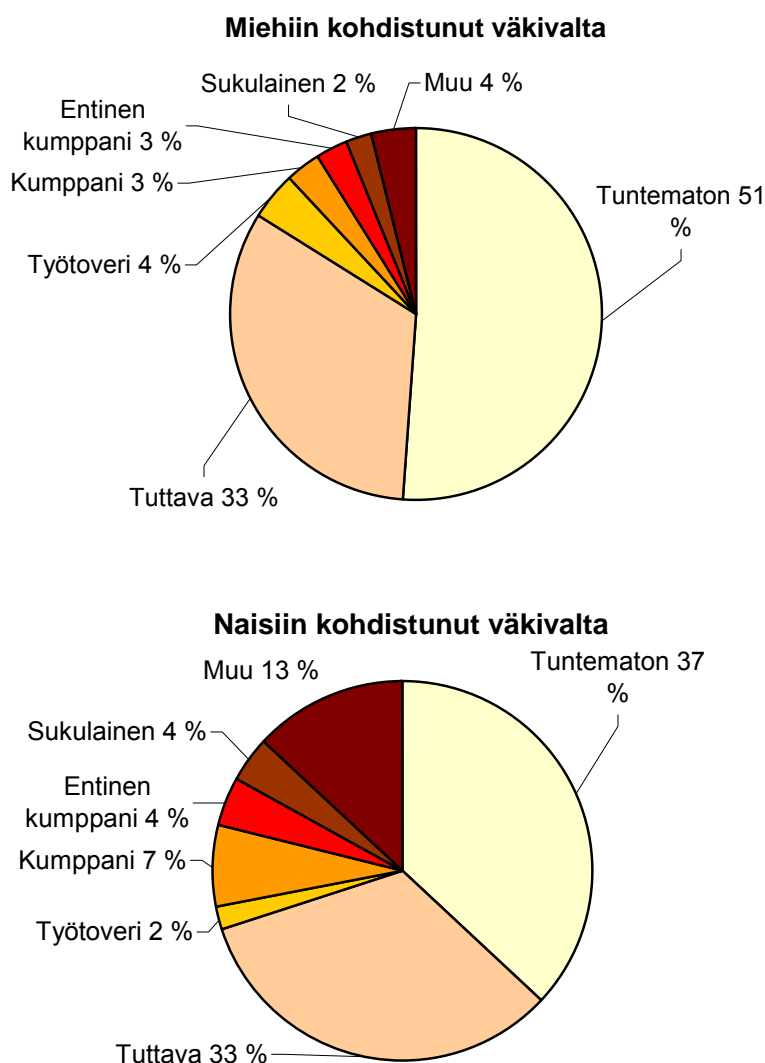
Väkivaltatilanteet vuonna 2009

Kun tarkastellaan viimeisintä väkivaltatilannetta (liite 3), havaitaan, että miesten kokema väkivalta tapahtui usein joko ravintoloissa ja baareissa (28 % väkivaltaa kokeneista) tai kadulla ja muilla julkisilla paikoilla (23 %). Naisten kokema väkivalta tapahtui useimmin työpaikalla (29 %) tai omassa asunnossa (17 %). Miesten kokemasta väkivallasta omassa asunnossa tapahtui 11 prosenttia. Valtaosa miehiin kohdistuvasta väkivallasta on siis vapaa-ajalla tapahtuvaa katu-, ravintola- ja huvipaikkaväkivaltaa, kun taas naiset kokevat väkivaltaa ja uhkailua tyypillisemmin työtehtävissään.

Väkivaltatilannetta ja teon tarkoituksena kuvaa myös väkivaltaa kokeneiden lyhyt luonnehdinta tapahtumasta (liite 4). Vuonna 2009 väkivallan kohteeksi joutuneista miehistä yli neljännes katsoi, että tekijän tarkoituksena oli viimeksi sattuneessa tapauksessa pelkkä kiusanteko (29 % väkivaltaa kokeneista). Naisten kohdalla oli yleisemmin kysymys potilaan tai asiakkaan uhkaavasta tai väkivaltaisesta käyttäytymisestä (23 %). Perheidaksi viimeksi sattunutta tapausta kuvasi kaikista väkivallan kohteeksi joutuneista naisista seitsemän prosenttia ja miehistä neljä prosenttia. Joka kahdeksas naiseen kohdistunut teko oli luonteeltaan seksuaalista lähentelyä (13 %).

Väkivallan tekijä vuonna 2009

Naisten ja miesten kokeman väkivallan eroja valaisee myös tekijän ja uhrin suhde (liite 5). Kuviossa 11 esitetty jakauma koskee kaikkien 15 vuotta täyttäneiden viimeisintä väkivaltatilannetta vuonna 2009.

Kuvio 11 Väkivallan tekijä viimeksi sattuneessa väkivaltatilanteessa vuonna 2009, %

Sekä miehiin että naisiin kohdistuvassa väkivallassa ”tuntematon” tekijä on yleisin, ”tuttava” toiseksi yleisin. Tuttava tarkoittaa tässä sekä pitempiaikaista tuttavaa että uhrin vain nimeltä tai ulkonäöltä tuntemaa henkilöä. Miehiin kohdistuvista väkivallanteoista kahdeksan kymmenestä (84 %) on joko tuntemattoman tai tuttavan aiheuttama, naisilla vastaava osuus on runsaat kaksi kolmasosaa (70 %). Naisiin kohdistuvassa väkivallassa parisuhdekumppani, avo- tai aviopuoliso tai vakituinen seurustelukumppani, tai entinen kumppani oli tekijänä 11 prosentissa ja miehillä 6 prosentissa tapauksista. Tekijän ollessa ”muu” on useimmiten kyse asiakkaan tai potilaan tekemästä väkivallasta työpaikalla.

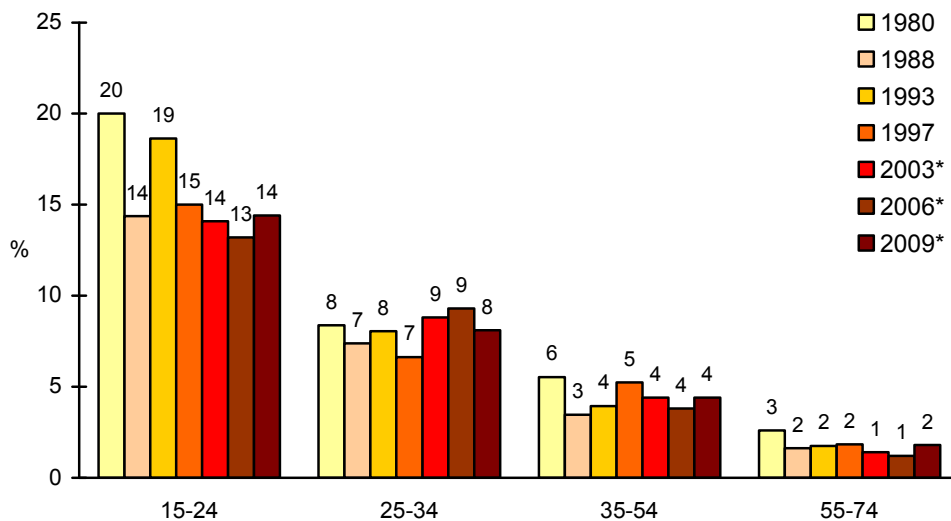
5 Väkivalta eri ikäryhmissä

Väkivallan kohteeksi joutuminen on hyvin selvästi ikään liittyvä ilmiö: eniten väkivaltaa kokevat nuorimmat vastaajat. Mitä vanhemmasta ikäryhmästä on kysymys, sitä vähemmän väkivaltaa on koettu (kuviot 12 ja 13). Varsinkin nuorten miesten riski joutua väkivallan kohteeksi poikkeaa voimakkaasti vanhemmista miehistä.

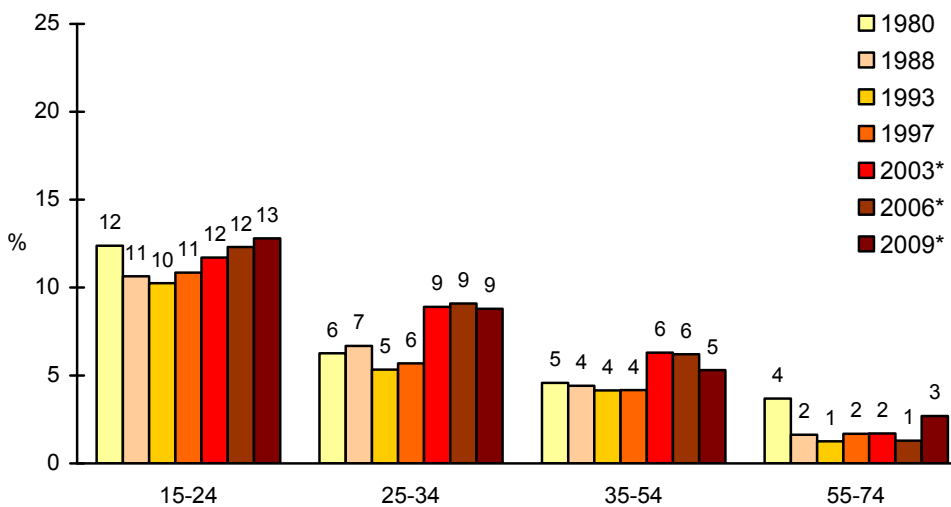
Väkivallan ”arkipäiväisyys” nuorten keskuudessa ei koske vain lievimpiä väkivallan muotoja vaan näkyy myös vammoihin johtaneessa väkivallassa. Miehillä väkivallan kokeminen vähenee tasaisesti siirryttäessä vanhempiin ikäryhmiin. Naisilla väkivaltaa kokeneiden osuus ei vähene yhtä jyrkästi iän mukana. Tämä selittyy väkivaltakokemusten erilaisuudesta. Miesten kohtaama väkivalta on pääosin vapaa-ajanviettoon liittyvää katu- ja ravintolaväkivaltaa, jonka kokeminen on vahvasti yhteydessä ikään. Naisilla väkivaltakokemukset painottuvat enemmän kodeissa tapahtuvaan väkivaltaan sekä työssä koettuun väkivaltaan (Sirén & Honkatukia 2005).

Fyysisen väkivallan kohteeksi joutumisessa ei ole ikäryhmittäin vuosina 1980–2009 tapahtunut suuria muutoksia. Nuorten miesten keskuudessa fyysinen väkivalta on pikemminkin laskusuunnassa, kun taas nuorten naisten kohdalla voi havaita kasvua. Verrattaessa eri vuosia on otettava huomioon vuodesta 2003 käytössä ollut laajempi väkivaltakysymys, joka nostaa erityisesti naisten uhriprevalenssia. Koko väestössä havaittava uhkailujen voimakas lisääntyminen 1980–2003 paikallistuu voimakkaimmin nuoriin miehiin ja työikäisiin naisiin (kuviot 14 ja 15).

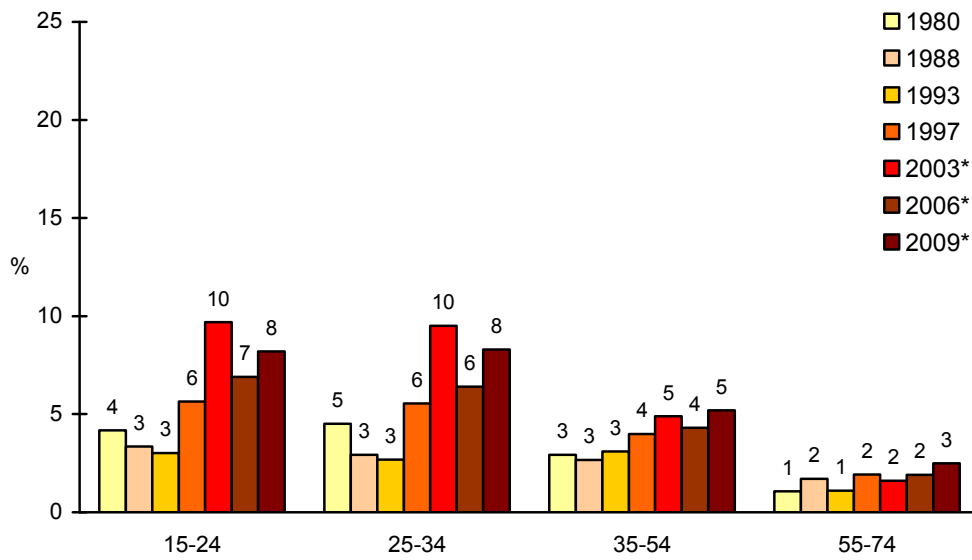
Yli 75-vuotiaiden väkivaltakokemukset ovat haastatteluiden mukaan varsin harvinaisia. Vuosina 2006 ja 2009 vanhuksista 1,4 prosenttia kertoi kokeneensa väkivaltaa tai uhkailua viimeisen vuoden aikana. Heistä puolet oli kokenut fyysistä väkivaltaa ja puolet pelkää uhkailua. Uhriksi joutuneiden määrä on koko väestöä edustavassa haastatteluaineistossa niin pieni, ettei vanhusväestöön kohdistuneen väkivallan tarkempi erittely ole mahdollista.

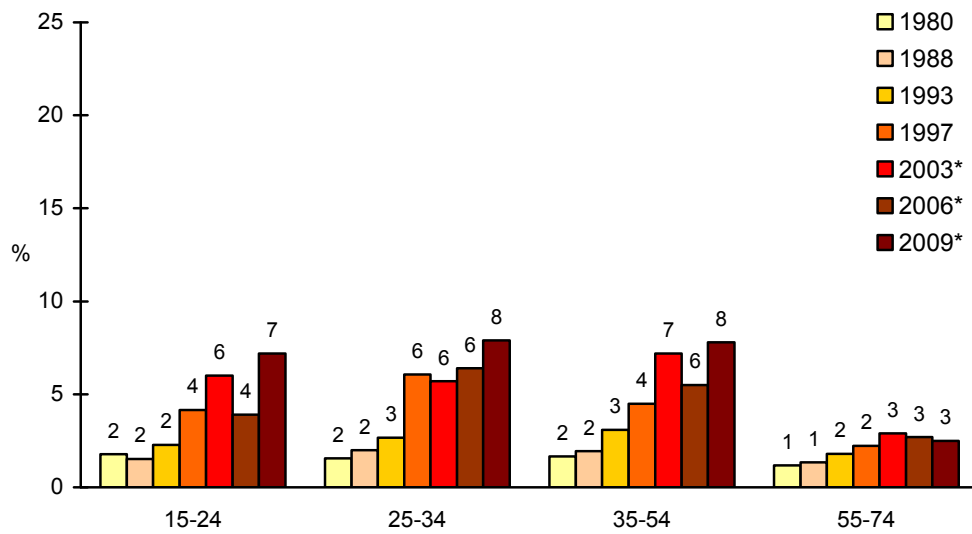
Kuvio 12 Fyysisen väkivallan kohteeksi joutuneet miehet 1980–2009, % ikäryhmästä (* laajempi väkivaltakysymys)

Kuvio 13 Fyysisen väkivallan kohteeksi joutuneet naiset 1980–2009, % ikäryhmästä (* laajempi väkivaltakysymys)

Kuvio 14 Pelkästään uhkailun kohteeksi joutuneet miehet 1980–2009, % ikäryhmästä (* laajempi väkivaltakysymys)

Kuvio 15 Pelkästään uhkailun kohteeksi joutuneet naiset 1980–2009, % ikäryhmästä (* laajempi väkivaltakysymys)

6 Väkivallan ilmoittaminen poliisille

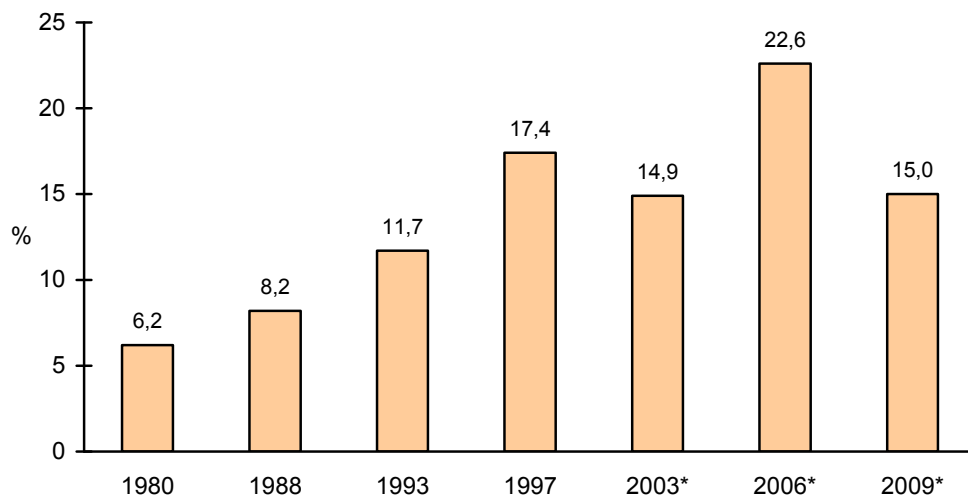
Väkivaltarikoksista vain melko pieni osa tulee poliisin ja mahdollisesti muiden oikeusviranomaisten tietoon. Väkivaltatapaukset tulevat poliisin tietoon joko uhrien tai sivullisten ilmoitusten perusteella tai poliisin omien toimenpiteiden seurauksena, esimerkiksi muun rikollisuuden selvittämisen yhteydessä. Poliisin tietoon tulleesta väkivaltatapauksesta ei kuitenkaan välttämättä aina kirjata rikosilmoitusta. Osa poliisin tietoon tulleista vähäisistä – tai poliisin sellaisiksi tulkitsemista – rikoksista jää luultavasti kirjaamatta rikosilmoituksena poliisin tietojärjestelmään, ellei uhri tai muu asianomistaja nimenomaisesti halua rikosilmoitusta kirjattavan. Toisaalta lievän väkivaltarikoksen uhrilla on tietyn edellytyksin asianomistajana mahdollisuus määritellä itse, haluaako rikosilmoitusta kirjattavan.

Rikoksen uhriksi joutunut henkilö saattaa pohtia ilmoittamisen hyötyjä ja kustannuksia ja mikäli ilmoittamisen hyödyt vaikuttavat ylittävän kustannukset, ilmoitus tehdään. Ilmoittamisen hyötyinä voidaan ajatella esimerkiksi poliisin tarjoamaa suojelua tai sitä, että uhri haluaa tekijän joutuvan vastuuseen teostaan. Tätä kautta ilmoittamisalttiuteen saattaa vaikuttaa kansalaisten luottamus poliisin ja koko oikeudellisen järjestelmän kykyyn hoitaa niille kuuluvia tehtäviä tehokkaasti ja tasapuolisesti. Ilmoittamisen kustannuksina voidaan puolestaan ajatella monia mahdollisia haittoja, joita ilmoituksen tekijälle voi aiheutua. Tällaisia voivat olla esimerkiksi välirikko tekijän kanssa (perheväkivalta ja muut tuttujen keskinäiset väkivaltatilanteet), uhrin leimautuminen sosiaalisessa ympäristössään, koston pelko tai mahdollisen oikeudenkäynnin aiheuttama vaiva. Ilmoittamishalukkuutta voidaan tarkastella myös kansalaisten keskinäisen luottamuksen näkökulmasta: viranomaisiin turvautuminen saatetaan nähdä tästä näkökulmasta myös ongelmallisena.

Mitä vakavammasta väkivallasta on kyse, sitä useammin teko tulee poliisin tietoon ja rikoksen käsittely etenee tuomioistuimeen saakka. Lähes kaikki henkirikokset tulevat poliisin tietoon ja tekoon syyllinen saadaan selvitettyksi. Mitä lievemmästä väkivallasta on kyse, sitä suurempi osa tapahtumista jää todennäköisesti piiloon.

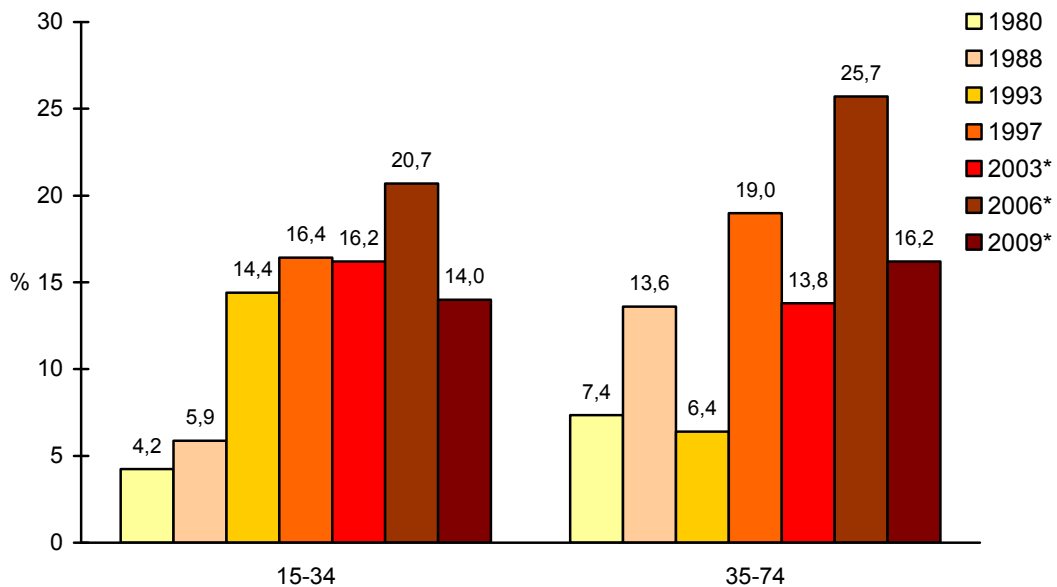
Aikuisväestön alttius tehdä ilmoitus itseensä kohdistuneesta väkivallasta on ollut kasvussa vuoden 1980 jälkeen (kuvio 16). Vuonna 1980 vain kuusi prosenttia vähintään lyönnin sisältäneistä tapauksista johti rikosilmoitukseen, kun vastaava osuus oli vuonna 2009 15 prosenttia. Viimeisten noin kymmenen vuoden aikana ilmoitusalttius näyttää vaihdelleen jonkin verran mutta on kui-

tenkin pysytellyt noin 15–20 % vaiheilla. Rikollisuustilanteen seurannan näkökulmasta ilmoitusalttiuden kasvu tarkoittaa, että väkivallan määrässä havaittu kasvu, joka perustuu poliisin kirjaamaan rikollisuuteen, johtuu osin (lievempien väkivaltarikosten osalta ehkä jopa pääosin) ilmoitusalttiuden noususta.

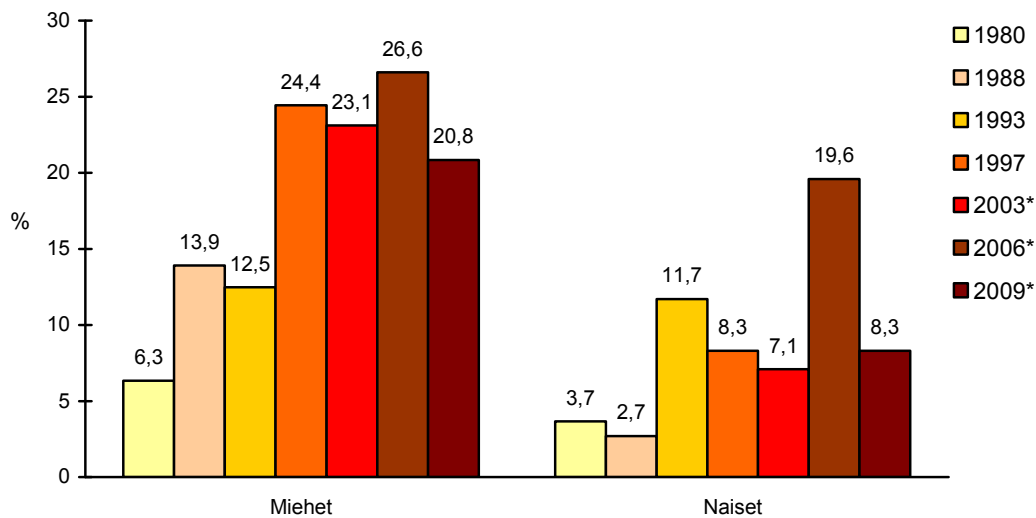
Kuvio 16 Vähintään lyönnin sisältäneet väkivaltatapaukset 1980–2009, joista tehtiin rikosilmoitus poliisille, % 15–74-vuotiaista (* laajempi väkivaltakysymys)

Ilmoitusalttius näyttää vakiintuneen noin 15 % tuntumaan erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten keskuudessa (kuvio 17). Keski-ikäisten ja heitä vanhempien ilmoitusalttiudessa mittausajankohtien välillä on sen sijaan vaihtelua edellä mainittua ryhmää enemmän.

Kuvio 17 Vähintään lyönnin sisältäneet väkivaltatapaukset 1980–2009, joista tehtiin rikosilmoitus poliisille, % (* laajempi väkivaltakysymys)

Ilmoitusalttiudessa on havaittu myös eroja sukupuolten välillä. Aiempien uhritutkimusten perusteella on havaittu, että miehiin kohdistuva väkivalta tulee selvästi useammin poliisin tietoon kuin naisiin kohdistuva väkivalta. Luultavasti tämä liittyy siihen, että miehiin kohdistuva väkivalta tapahtuu useammin julkisella paikalla kuin naisiin kohdistuva väkivalta, joka on useammin perhe- ja parisuhdeväkivaltaa. Vuoden 2006 mittauksessa tilanne näytti tässä suhteessa olevan muuttumassa: tuolloin naisiin kohdistuva väkivalta tuli selvästi aiempaa useammin poliisin tietoon kuin aiemmin. Nyt näyttää kuitenkin siltä, että tilanne on palautunut noin kymmenen vuoden takaiselle tasolle: naisiin kohdistuvasta väkivallasta vain alle kymmenen prosenttia tulee poliisin tietoon (ks. kuvio 18).

Kuvio 18 Vähintään lyönnin sisältäneet väkivaltatapaukset 1980–2009, joista tehtiin rikosilmoitus poliisille, % miehistä ja naisista (* laajempi väkivaltakysymys)

Kaikkein syrjäytyneimmät ja moniongelmaisimmat väestöryhmät ovat tyypillisesti aliedustettuina uhritutkimuksissa. Näihin ryhmiin kohdistuu muita enemmän väkivaltaa. Siksi väestöhaastatteluihin perustuvat tiedot ilmoitusalttiudesta voivat antaa todellisuutta positiivisemmän kuvan siitä, kuinka suuri osa väkivallasta tulee viranomaisten tietoon (ja sitä kautta myös tilastoihin).

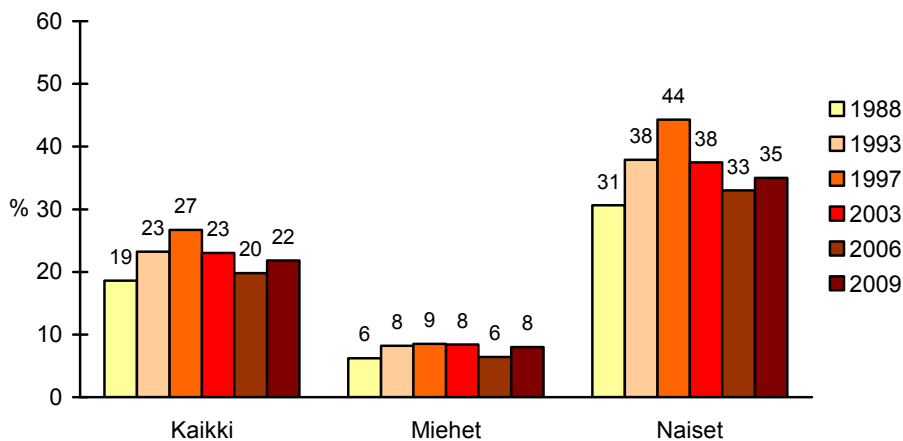
7 Väkivallan pelko

Uhritutkimuksissa on vuodesta 1988 kysytty myös sitä, onko vastaaja huolissaan väkivallan kohteeksi joutumisesta, tai onko hän haluton liikkumaan jollakin alueella kotinsa lähistöllä iltaisin. Tässä tarkastelussa on käytetty ilmaisua ”pelko”, vaikka lomakkeen kysymyksissä kyseinen sana ei esiinny.

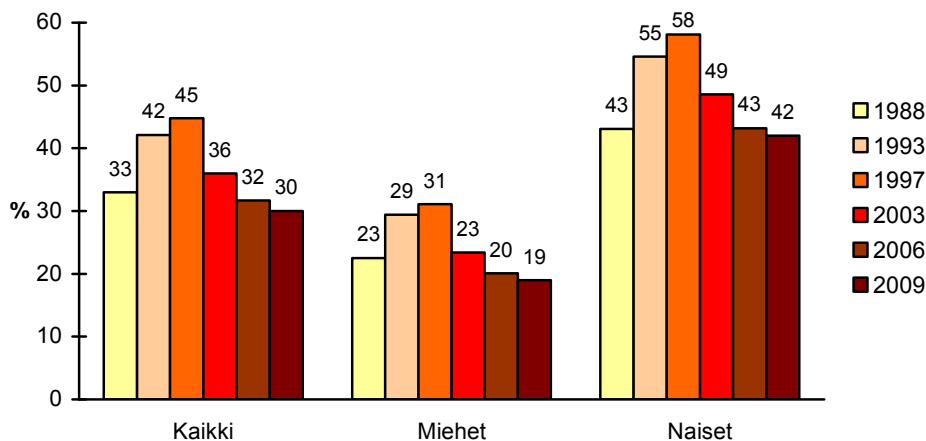
Kuvioissa 19 ja 20 on esitetty väkivallan pelon kehitys noin viimeisen kahden vuosikymmenen aikana, 1988–2009. Pitkän aikavälin kehitystä voi kuvata ylösalaisin käännettyksi U-kirjaimeksi. Jaksolla 1988–1997 pelko ja huolestuneisuus nousivat, minkä jälkeen ne laskivat jaksolla 1997–2006. Kehitys on varsin symmetristä vuoden 1997 pelkokuipun molemmin puolin.⁷ Vuoden

⁷ Koska mittauksia ei ole tehty joka vuosi, on mahdollista, että pelkotaso huipentui jonain muuna vuonna kuin 1997.

2009 kyselyn tulokset ovat varsin lähellä vuoden 2006 tuloksia. Kuviossa 19 havaitaan kahden prosenttiyksikön nousu, kuviossa 20 kahden prosentin lasku.

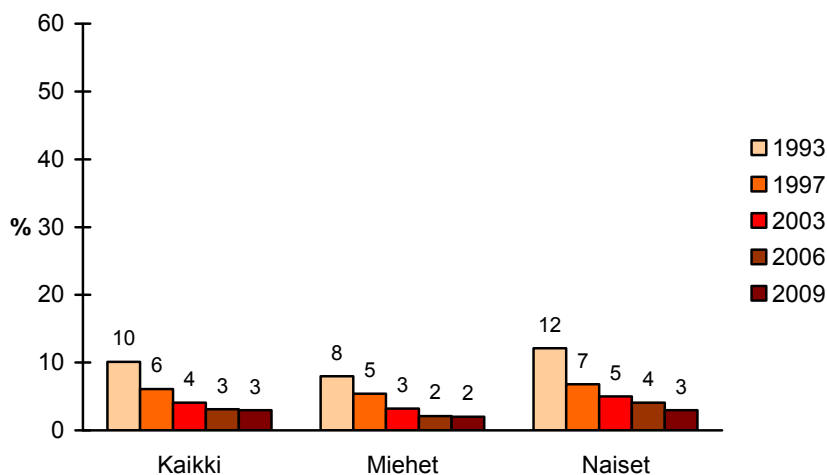
Kuvio 19 Niiden vastaajien osuus, jotka pelkäävät liikkua kotinsa lähellä jollakin alueella myöhään, % 15–74-vuotiaista

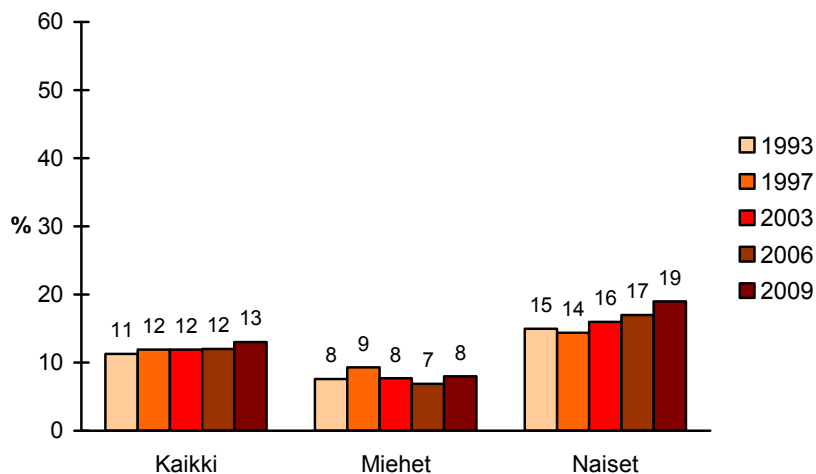
Kuvio 20 Väkivallan kohteeksi joutumisesta iltaisin kodin ulkopuolella jokseenkin tai erittäin huolestuneita, % 15–74-vuotiaista

Kuvioista 19 ja 20 nähdään myös, että naiset ovat enemmän huolissaan väkivallasta kuin miehet. Silti pelon ja huolestuneisuuden kehitystrendit ovat samankaltaiset miehillä ja naisilla.

Uhritutkimuksissa on ollut erilliset kysymykset perheväkivallasta, työpaikkaväkivallasta ja seksuaalisesta väkivallasta. Perheväkivallan pelko on vähentynyt melko voimakkaasti ja tasaisesti vuoden 1993 jälkeen (kuvio 21). Merkillepantavaa on, että perheväkivallan pelko on vähentynyt, vaikka perheväkivallasta kertoneiden määrässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta (ks. kohta 4 tässä raportissa).

Kuvio 21 Perheväkivallan kohteeksi joutumisesta jokseenkin tai erittäin huolestuneita, % 15–74-vuotiaista

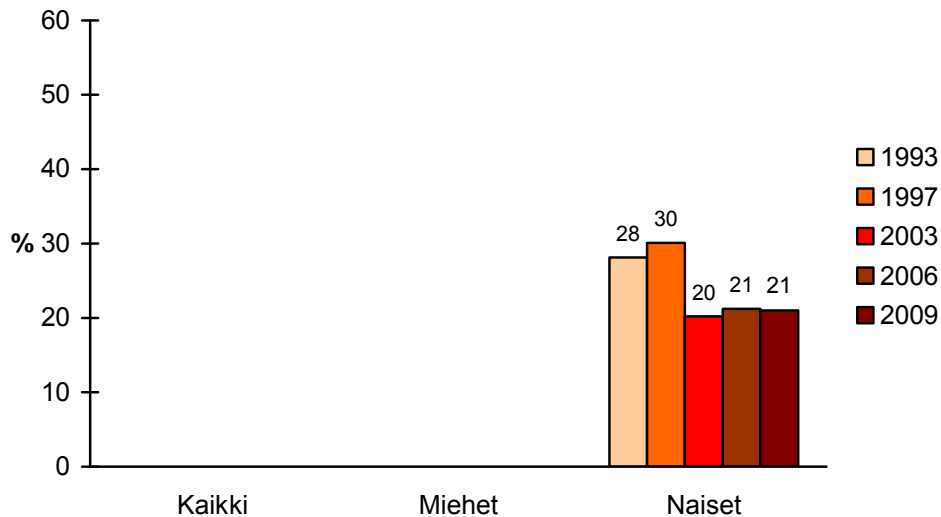

Kuvio 22 Työpaikkaväkivallan kohteeksi joutumisesta jokseenkin tai erittäin huolestuneita, % 15–74-vuotiaista

Työpaikkaväkivallan pelon kehitys on ollut erilaista kuin väkivallan yleispe-
lon kehitys ja perheväkivallan pelon kehitys. Varsinkin naisten kohdalla työ-

paikkaväkivallan pelko on jossain määrin kasvanut. Tämä heijastanee itse ilmiön yleistymistä (ks. kohta 4 edellä).

Seksuaalisen väkivallan pelosta on kysytty vain naisilta (kuvio 23). Tämänkin ilmiön kohdalla voidaan havaita pelkäävien osuuden väheneminen 1990-luvulta. 2000-luvulla osuus on pysynyt varsin vakaalla tasolla.

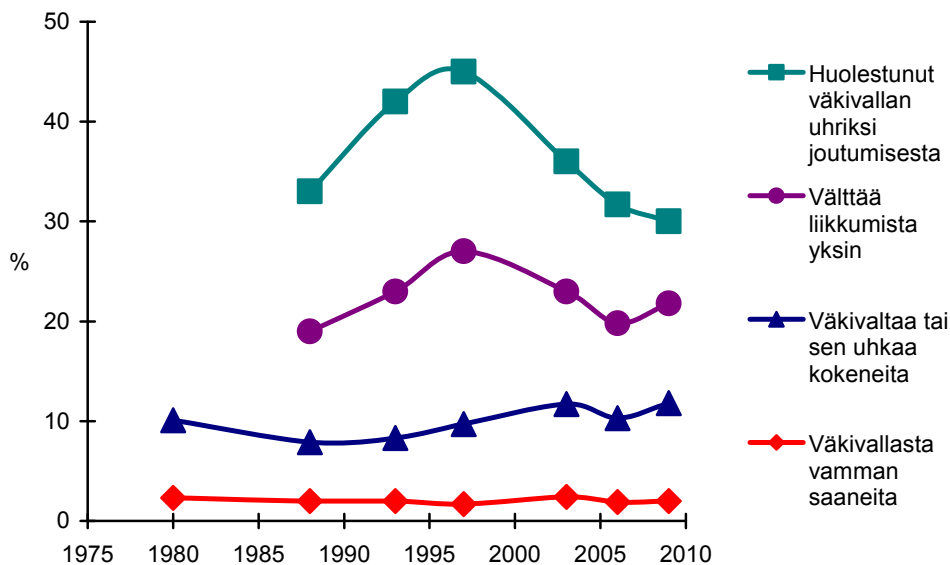

Kuvio 23 Seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutumisesta jokseenkin tai erittäin huolestuneita, % 15–74-vuotiaista

Kuviossa 24 on vertailtu väkivallan kohteeksi joutumisen kehitystä ja väkivallan pelon kehitystä. Tässä väkivallan pelko tarkoittaa huolta kohdata väkivaltaa iltaisin kodin ulkopuolella. Päähavainto on se, että nämä kaksi ilmiötä – siis todellisen väkivallan määrä ja toisaalta väkivallan yleinen pelko – näyttäsivät kehittyneen eri tavalla. Pelko nousi ja laski, mutta väkivaltaa kokeneiden osuus on pysynyt verraten vakaana. Väkivallan pelon määrä ei näyttäisi yksinkertaisella tavalla peilaavan tai heijastavan väkivallan määrän kehitystä. Kun tarkastellaan väkivallan pelon kehitystä, sitä ei voida selittää pelkästään väkivaltatapahtumien yleisyydellä väestössä. Mistä sitten on kysymys?

Väkivallan pelon nousu 1988–1997 ilmentäne useita yhteiskunnallisia tekijöitä. Suuri taloudellinen lama ja korkea työttömyys aiheuttivat yleistä turvattomuutta, joka saattoi ilmetä väkivallan pelkona. Kansallisten uhriaineistojen pohjalta tehdyn tutkimuksen perusteella tiedetään, että työttömyys lisää rikospelkoa, kun omien rikosuhrikokemusten vaikutus on vakioitu (Smolej & Kivivuori 2006). Myös Itä-Euroopan mullistukset saattoivat vaikuttaa väkivaltapelkoihin. Samoihin aikoihin maassamme tapahtui melko voimakasta maahanmuuton lisääntymistä ja yleistä kansainvälistymistä. Nekin saattoivat osal-

taan lisätä väkivaltapelkoja, vaikka ne eivät lisänneet todellista väkivaltaa. Neljäntenä tekijänä voidaan mainita rikosuutisoinnin voimakas kasvuvaihe vuoden 1988 jälkeen. Se ilmeni sekä lehdistössä että televisiouutisissa. Vuoden 2008 loppupuolella alkanut taloudellinen lama ei näy ainakaan toistaiseksi rikospelkojen lisääntymisenä.

Kuvio 24 Väkivallan pelon ja väkivaltauhrikokemusten esiintyvyys, % 15–74-vuotiaista. Käyrien pisteet vastaavat mittausvuosia

Työpaikkaväkivallan pelkoa koskevat kysymykset seuraavat selkeämmin itse ilmiön kehitystä. Tämä kertoo jotakin olennaista siitä, miten väkivaltapelkoja koskevat kysymykset toimivat kyselyissä. Jos kysymys koskee yleistä huolta väkivallasta, vastaukset heijastavat ensisijaisesti yleistä turvattomuuden tunnetta, ei niinkään objektiivisen väkivaltariskin tasoa tai kehitystä. Jos kysymys sen sijaan kohdistuu tietyn väkivaltatyyppin pelkäämiseen, vastauskin nojautuu todennäköisesti vastaajan kokemuksiin ja ankkuroituu siten voimakkaammin itse ilmiöön.

8 Tiivistelmä

Tässä tutkimustiedonannossa on kuvattu suomalaisten kokeman väkivallan yleisyyttä uhrihaastattelututkimusten valossa. Kansallisia uhritutkimuksia on tehty seitsemästi vuosien 1980 ja 2009 välillä. Päätulokset ovat:

- Noin joka yhdeksäs suomalainen joutuu vuosittain uhkailujen tai väkivallan kohteeksi.
- Noin 2 prosenttia väestöstä saa vuosittain fyysisen vamman väkivallan seurauksena.
- Väkivaltakokemukset kasaantuvat paljon väkivaltaa kokevalle vähemmistölle.
- Väkivaltaa kokeneiden osuus kasvoi 1988–2003. Kasvu johtui pääosin uhkailujen lisääntymisestä. 2000-luvulla muutokset väkivallan tasossa ovat olleet pieniä.
- Myös koetun väkivallan kirjo laajeni 1993–2003 eli väkivaltaa kokeneet kokivat useammanlaista väkivaltaa. Vuosina 2006–2009 kirjo on supistunut.
- Vuonna 2009 väkivaltaa kokeneita oli enemmän kuin 2006, saman verran kuin vuonna 2003.
- Eri väkivallan tyypeistä työpaikkaväkivalta nousi voimakkaasti 1993–2009.
- Sekä miesten että naisten kokema katuväkivalta on vähentynyt, myös fyysinen katuväkivalta.
- Väkivalta ilmoitetaan entistä useammin poliisille: tässä suhteessa kasvu on ollut melko tasaista viimeisten 25 vuoden aikana. Vuonna 2009 väkivallasta ilmoitettiin kuitenkin harvemmin kuin 2006.
- Väkivallan pelko nousi voimakkaasti vuoteen 1997, mutta on sen jälkeen vähentynyt yhtä voimakkaasti.

Kaiken kaikkiaan väestön turvallisuustilanne on väkivallan osalta 2000-luvulla pysynyt useimpien osoittimien mukaan ennallaan. Fyysistä väkivaltaa ja vammaan johtanutta väkivaltaa kokeneiden osuus ei ole vuosina 2003–2009 merkittävästi muuttunut. Uhkailuja kokeneiden osuudessa havaittu nousu on pysähtynyt. Työpaikkaväkivallan kasvu ei ole jatkunut yhtä jyrkkänä kuin

2000-luvulle tultaessa, joskin naisten kokema työpaikkaväkivalta oli vuonna 2009 yleisempää kuin aikaisemmin.

Kirjallisuus

- Heiskanen, Markku (2005). Työpaikkaväkivalta Suomessa. Teoksessa Reino Sirén & Päivi Honkatukia (toim.): Suomalaiset väkivallan uhreina. Tuloksia 1980–2003 kansallisista uhrihaastattelututkimuksista. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 216, Helsinki.
- Piispa, Minna & Heiskanen, Markku & Kääriäinen, Juha & Sirén, Reino (2006). Naisiin kohdistunut väkivalta 2005. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 225, Helsinki.
- Salmi, Venla & Lehti, Martti & Sirén, Reino & Kivivuori, Janne & Aaltonen, Mikko (2009). Perheväkivalta Suomessa. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen verkkokatsauksia 12/2009.
- Sirén, Reino & Honkatukia, Päivi (2005). Johdanto: Väkivallan yleiskuva 1980–2003. Teoksessa Reino Sirén & Päivi Honkatukia (toim.): Suomalaiset väkivallan uhreina. Tuloksia 1980–2003 kansallisista uhrihaastattelututkimuksista. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 216, Helsinki.
- Smolej, Mirka & Kivivuori, Janne (2006). The Relation Between Crime News and Fear of Violence. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention* 7:2, 211–227.

Tutkimusaineisto

Tutkimuksen rahoittajat

Tutkimus on toteutettu seitsemästi, joka kerta erilaisella rahoitusjärjestelyllä. Vuonna 2009 rahoitusta koordinoi sisäisen turvallisuuden ohjelma. Aineistonkeruun rahoitukseen osallistui viisi rahoittajaa, jotka on lueteltu rahoitusosuuksineen taulukossa A.

Taulukko A Rahoittajien osuudet kansallisen uhritutkimuksen aineistonkeruun kustannuksista

	Rahoitusosuus (%)
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	35,2
Sosiaali- ja terveysministeriö	22,0
Poliisiammattikorkeakoulu	22,0
Sisäasiainministeriö / Pelastusosasto	11,9
Liikenne- ja viestintäministeriö	8,8
Yhteensä	100,0

Taulukossa kuvattu rahoitus kattoi kansallisen uhritutkimuksen aineiston keräämisen. Tulosten raportointi tapahtuu tutkimuslaitoksissa niiden virkatyönä. Tämän raportin tutkimustyön ovat siten rahoittaneet Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos ja Poliisiammattikorkeakoulu.

Aineiston kerääminen

Tutkimuksen haastattelut teki Tilastokeskus. Aineisto kerättiin haastattelemalla puhelimitse 7 193 Väestötietojärjestelmästä poimittua 15 vuotta täyttäneitä henkilöä maaliskokuussa ja elokuussa 2009. Haastattelukielet olivat suomi ja ruotsi. Lähtöotoksen koko oli 9 576 henkilöä. Vastausprosentti oli 75,1. Katoa oli eniten nuorissa ikäryhmissä ja vanhimmassa ikäryhmässä (yli 85-vuotiaat). Tulokset on laskettu painottamalla otostiedot vastaamaan väestötasoa, pois lukien laitospöytä ja ulkomailla asuvat. Aineistoon on samalla tehty katokorjaus sukupuolen, ikäryhmän ja asuma-alueen mukaan.

Taulukko B Kansallisten uhritutkimusten vastausprosentit 1980–2009

1980	1988	1993	1997	2003	2006	2009
92,2 %	86,9 %	85,3 %	81,9 %	81,0 %	76,4 %	75,1

Kansallisten uhritutkimusten vastausprosentti on viimeisen 25 vuoden aikana alentunut. Ilmiö on yleinen kyselytutkimuksissa eikä liity erityisesti uhritutkimukseen. Vuoden 2009 vastausprosenttia (75 %) voidaan pitää tyydyttävänä nykyoloissa.

Väkivallan mittaaminen

Uhkailu ja väkivalta määriteltiin luettelemalla joukko niitä kuvaavia tyypillisiä tilanteita. Uhkailu ja väkivalta käsittivät uhkailun ja liikkumisen estämisen, tönimisen ja kiinni tarttumisen, lyönnin, josta ei seurannut näkyvää jälkeä, lyönnin, josta aiheutui mustelmia, haavoja tai luunmurtumia, aseellisen väkivallan, seksuaalisen väkivallan ja muun väkivallan. Seksuaalista väkivaltaa koskeva kysymys on esitetty vain vuodesta 1997 eteenpäin. Vuodesta 2003 eteenpäin esitettiin myös täsmentävä kysymys läheisväkivallasta.

Tutkimuksessa kysyttiin väkivallan lisäksi erilaista tapaturmista ja omaisuusrikosten uhriksi joutumisesta.

Estimaattien tilastollinen merkitsevyys

Tulokset ovat otokseen perustuvia estimaatteja. Otostutkimuksiin voi sisältyä satunnaisvaihtelun lisäksi myös systemaattista vaihtelua. Satunnaisvaihtelun vaikutusta tulokseen voidaan kuvata luottamusvälillä. 95 prosentin luottamusväli on koko otoksen tasolla karkeasti arvioiden ± 1 prosenttiyksikköä prosenttilukuestimaatin koosta, miesten tai naisten tulosten tasolla noin $\pm 1,5$ prosenttiyksikköä. Kaikki vuosien 2006 ja 2009 prosenttilukujen erot on tilastollisesti testattu. Tuloksia on valikoidusti kommentoitu raportin tekstissä.

Systemaattista virhettä tuloksiin voi aiheutua eri tekijöistä, kuten kysymysten muotoilusta, muistamattomuudesta tai tietoisesta salailusta. Systemaattiset virhelähteet eivät toisaalta yksinomaan merkitse niin sanottua aliraportoimista (*under-reporting*). Myös systemaattista yli-ilmoittamista (*over-reporting*) voi ilmetä. Ihmiset voivat esimerkiksi ilmoittaa kokeneensa vuoden aikana tapahtuman, josta on kulunut enemmän aikaa, jos he haluavat kertoa siitä.

Vertailtavat haastattelukysymykset on toistettu yllä mainituin poikkeuksin jokseenkin samanlaisina eri tutkimusvuosina. Tutkimuksen tietojenkeruusetelma on muuttunut siten, että toisin kuin aikaisemmin, haastatteluja ei ole enää tehty Tilastokeskuksen Työvoimatutkimuksen yhteydessä. Asetelman muutoksen vaikutusta vastaamiseen on arvioitu kontrolliotoksen avulla, jossa haasteltaville esitettiin myös Työvoimatutkimuksen kysymyksiä. Perusotoksen ja kontrolliotoksen haastateltujen välillä ei väkivallan kokemisen yleisyydessä ollut tilastollisesti merkitsevää eroa.

LIITE 2

Eri väkivaltalajeja kokeneiden osuus sukupuolen mukaan

On joutunut vähintään kerran teon uhriksi, %

Miehet	1980	1988	1993	1997	2003	2006	2009
Uhkailu	4,9	4,2	4,1	6,2	7,6	5,8	7,0
Estetty liikkumasta	3,0	2,2	2,9	2,6	3,4	2,9	2,4
Tönitty	3,8	2,6	2,8	3,0	3,9	3,7	2,5
Lyöty (ei näkyvää jälkeä)	2,1	1,6	1,2	1,6	1,8	1,2	1,3
Lyöty (näkyvä jälki)	0,2	1,8	1,8	1,2	1,8	1,4	1,2
Käyty kimppuun aseella	0,5	0,2	0,4	0,3	0,4	0,4	0,2
Muuta väkivaltaa	0,3	0,3	0,2	0,9	1,2	1,0	1,1
Naiset							
Uhkailu	2,6	2,7	3,6	5,1	6,4	5,9	6,5
Estetty liikkumasta	2,7	2,1	2,4	2,4	2,9	2,8	2,9
Tönitty	2,1	1,9	2,0	1,8	2,7	2,8	2,1
Lyöty (ei näkyvää jälkeä)	1,3	1,1	0,9	1,1	1,6	1,3	1,1
Lyöty (näkyvä jälki)	0,2	1,5	1,4	0,9	1,2	1,3	0,9
Käyty kimppuun aseella	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,2	0,0
Muuta väkivaltaa	0,8	0,7	0,6	0,9	2,0	2,0	1,8

LIITE 3

Tapahtumapaikka viimeksi sattuneessa tapauksessa 2009

	Miehet		Naiset	
	Kaikki	Fyysinen	Kaikki	Fyysinen
Oma asunto	11,0	8,5	16,5	14,0
Muu asunto	4,2	6,0	4,4	6,1
Loma-asunto, kesämökki	2,3	3,0	1,2	0,9
Asuintalon piha tai porraskäytävä	3,7	2,0	4,6	5,1
Koulu tai koulualue	2,3	3,0	4,1	4,2
Työpaikka	10,2	5,5	28,6	26,6
Ravintola, baari, tanssipaikka (myös sisäänkäyntialue)	27,9	32,2	12,1	16,4
Kauppa, hotelli, urheilukeskus, asema tai muu julkinen tila	5,7	6,0	4,1	4,7
Laiva (julkiset tilat)	0,5	0,0	0,2	0,0
Hotellihuone tai laivan hytti	0,0	0,0	0,0	0,0
Urheilu-, musiikki- tai muu joukkotapahtuma	0,0	0,0	1,0	1,4
Katu, tie, jalkakäytävä, tori tai muu julkinen paikka	23,0	25,6	11,4	9,3
Julkinen liikenneväline	2,1	0,5	2,9	2,3
Pururata, lenkipolku, puisto	1,6	2,5	0,7	0,5
Muu tapahtumapaikka	5,0	4,5	8,0	8,4
Tieto puuttuu	0,6	0,5	0,0	0,0
	100,0	100,0	100,0	100,0
n	383	199	412	214

LIITE 4

Väkivaltatapahtuman luonne viimeksi sattuneessa tapauksessa 2009

	Miehet		Naiset	
	Kaikki	Fyysinen	Kaikki	Fyysinen
Seksuaalinen lähentely	1,3	1,5	13,3	22,0
Raiskaus	0,0	0,0	0,2	0,0
”Pummaaminen”, jonkin pyytäminen	5,0	3,5	2,4	1,4
Varkaus tai vahingonteko	2,6	4,5	1,9	0,9
Poistumiskehotuksen tai käsken vastustaminen	6,3	5,0	4,4	0,9
Pelkkä kiusanteko	29,2	28,5	15,5	15,4
Riita tuttujen välillä	15,1	18,0	5,6	5,6
Perheriita	4,2	5,0	7,3	8,9
Tappeluun sekaantuminen	3,7	5,0	1,7	1,4
Väkivaltainen potilas tai asiakas	8,1	7,5	23,3	22,0
Muu syy	22,7	19,0	23,5	21,5
Tieto puuttuu	1,8	2,5	0,7	0,0
	100,0	100,0	100,0	100,0
n	383	200	412	214

LIITE 5

Väkivallan tekijä viimeiseksi sattuneessa väkivaltatilanteessa 2009

	Miehet		Naiset	
	Kaikki	Fyysinen	Kaikki	Fyysinen
Täysin tuntematon	50,7	51,0	36,9	35,8
Tuttu vain ulkonäöltä tai nimeltä	17,6	17,2	18,6	14,0
Tilapäinen tuttava	3,4	3,5	2,4	3,3
Pitempiaikainen tuttava	11,8	15,2	11,6	15,3
Työtoveri	3,7	0,5	2,4	1,4
Sukulainen	1,3	1,0	1,2	0,9
Entinen puoliso tai kumppani	2,6	3,0	3,6	2,3
Aviopuoliso	1,0	1,5	3,6	3,3
Avopuoliso	0,8	1,0	2,4	3,7
Vakituinen seurustelukumppani	0,8	1,0	1,2	1,9
Perheen lapsi	0,0	0,0	1,2	0,9
Äiti tai isä	0,3	0,0	1,4	1,4
Muu perheestä	0,8	0,5	0,5	0,9
Muu	5,0	4,5	13,0	14,9
Tieto puuttuu	0,3	0,0	0,0	0,0
	100,0	100,0	100,0	100,0
n	381	198	415	215